

Iveland kommune

Kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan 2025-2028

Dato 07.11.2024 – kommunedirektørens forslag

Innhold

Forord.....	3
Om sammenhengen mellom kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplanen	6
Satsingsområder og mål i Iveland kommune	8
Inkludering og fellesskap	8
Bo og leve hele livet.....	9
Klima, natur og samfunnssikkerhet.....	9
Attraktiv arbeidsgiver	10
Betalingssatser og økonomiske hovedoversikter	11
Avgifter og betalingssatser 2025	11
Økonomiske hovedoversikter	14
Kommentarer til investeringene i økonomiplanperioden 2025-2028.....	19
Nasjonale føringer – og noen konsekvenser for Iveland kommune.....	24
Kommentar og forklaringer til budsjettet.....	33
Iveland kommunes samarbeid med andre	45
Organisasjon	48
Politisk område.....	51
Kommunedirektørens stab	53
Skolen i Iveland.....	58
Barnehagene i Iveland	61
Helse og velferd	64
Pleie og omsorg	68
Drift og utvikling.....	72

Forord

Iveland kommune har et lag av dyktige ansatte som virkelig strekker seg langt for å gi gode tjenester til innbyggerne våre. Trygge, kompetente ansatte er grunnmuren i tjenestene vi leverer daglig til folk i alle aldre. God ledelse er viktig for å sikre en god arbeidshverdag, både i det daglige arbeidet og den mer langsiktige, strategiske tilnærmingen. Fra 2025 skal vi derfor styrke både den overordnede ledelsen og den nære/daglige ledelsen ute på enhetene, slik at arbeidsdagen blir bedre for alle involverte.

Sammen med alle andre norske kommuner står vi overfor ganske store utfordringer i tiden framover. Med en økende andel eldre og mennesker med hjelpebehov vil også Iveland kommune måtte øke fokuset på helse- og omsorgstjenester de neste årene. Rekrutteringen av nødvendig arbeidskraft blir stadig mer krevende, derfor må vi ta godt vare på de ansatte vi allerede har. Hos oss har også en del innbyggere økonomiske utfordringer, mangler arbeid eller opplever andre problemer i hverdagen til familien. Vi må derfor jobbe aktivt for at alle innbyggere føler seg verdsatt og kan bidra i fellesskapet.

Kommunestyret har nylig vedtatt en ny samfunnsdel av kommuneplanen. Her har vi valgt ut fire satsingsområder som skal ha et ekstra fokus i tiden framover, med 12 konkrete mål knyttet til dem. De fire områdene er:

- Inkludering og fellesskap
- Bo og leve hele livet
- Klima, natur og samfunnssikkerhet
- Attraktiv arbeidsgiver

For å lykkes med disse satsingsområdene og de enkelte målene, må vi jobbe sammen på tvers av fagfelt. Hver enhet har allerede kommet i gang med

planleggingen av hvordan de skal bidra til satsingsområdene. Som kommunal organisasjon skal vi samarbeide tett med frivillige og lokalt næringsliv for å skape best mulige løsninger for våre innbyggere.

Iveland skal være en inkluderende kommune for alle, og vi vil gjøre grep for å hjelpe barn og unge til en bedre hverdag. Det er også viktig at flere får ta del i arbeidslivet, noe som er bra både for folkehelsen til den enkelte og deres familier. Samtidig legger vi vekt på å iverksette konkrete tiltak som vil gi støtte til våre eldre, de som har vært med på å bygge samfunnet vårt slik det er i dag.

Forebygging er et nøkkelord i dette budsjettet. Vi ønsker systematisk å gå fra reparasjon til forebygging i tjenestene våre, slik at innbyggerne merker en positiv endring i hverdagen. I en tid hvor mange kommuner sliter med stramme budsjetter, har vi lagt bak oss smertefulle strukturelle endringer over tid, hatt lav bemanning og bygget opp et større disposisjonsfond. Dette er "arvesølvet" som vi kan bruke til nødvendige investeringer og en trygghet for stabilitet i tjenestene i årene som kommer. Med økt rammetilskudd fra staten i 2025 kan vi nå videreføre og iverksette flere løsninger som tar hånd om utfordringene før de blir store og kostbare.

Selv om budsjettet er offensivt, har vi likevel lagt vekt på ansvarlighet. Økonomi alene kan ikke løse våre utfordringer. Vi er til enhver tid avhengige av å ha en optimal organisering. Det innebærer at vi som organisasjon må gjøre kontinuerlige forbedringer for å sikre bærekraftige stillinger/lederstillinger, bedre oppgavefordeling og smidig arbeidsflyt i- og på tvers av enheter. Vi har behov for alle våre dyktige ansatte, men vi må videreutvikle måten vi jobber på og ta i bruk ny teknologi. Det vil innebære at ansatte må ta på seg nye oppgaver og tilegne seg nye ferdigheter. Vi legger til rette for at Iveland skal være en attraktiv arbeidsplass, der folk trives og opplever å bli ivaretatt. Når vi tar godt vare på våre ansatte, gir de også de beste tjenestene til innbyggerne.

Vi har nå integrert handlingsdelen av kommuneplanen i økonomiplanen. Dette nye grepet vil gi oss en tydelig rød tråd i alt vi gjør. Arbeidet skal gjennomføres med våre verdier langt fremme i hodet; *modig, raus* og *troverdig*. Samtidig skal en systematisk tilnærming til målene bidra til å støtte opp om vår visjon om at Iveland skal være *et godt sted å leve sammen*.

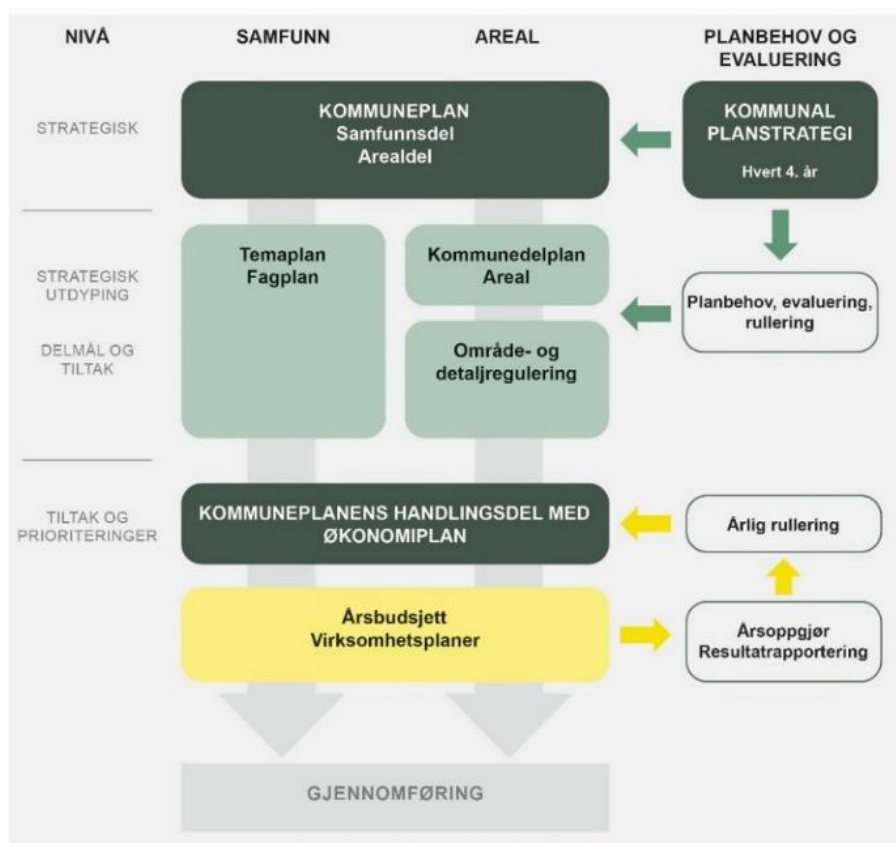
Iveland, 5. november 2024

Egil Mølland

Konstituert kommunedirektør

Om sammenhengen mellom kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplanen

Plan- og bygningsloven krever at kommunen skal ha en kommuneplan med en handlingsdel som beskriver hvordan samfunnsdelen skal følges opp de neste fire årene. Denne handlingsdelen skal rulleres årlig for å sikre kontinuerlig oppfølging. Iveland kommune har valgt å slå sammen kommuneplanens handlingsdel med økonomiplanen. Dette skaper en tydelig kobling mellom kommunens langsiktige mål og de årlige prioriteringene og ressursene.

Figur: Det kommunale plansystemet (KS kommuneplanlegging)

En integrert kommuneplan og økonomiplan gjør det enklere å styre etter prioriterte mål og sikrer at økonomi og tiltak følger de langsiktige satsingene. Når samfunnsdelens mål og tiltak inngår i økonomiplanen, blir det enklere å justere etter

økonomiske rammer og legge konkrete tiltak til årsbudsjett og økonomiplan. Dersom det mangler midler til noen tiltak, kan disse vurderes for utsettelse eller nedprioritering.

Satsingsområder og mål i Iveland kommune

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt 17. oktober 2024 og inneholder langsiktige og overordnede mål for både kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Iveland kommunes visjon er at kommunen skal være et godt sted å leve sammen. Vi har videreført våre tre verdier: modig, raus og troverdig. Det er definert fire satsingsområder som skal ha ekstra oppmerksomhet og ressurser i planperioden. Til disse satsingsområdene er det formulert tolv konkrete mål som skal bidra til å styre kommunens innsats og utvikling fremover.

Figur: De fire satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel

Inkludering og fellesskap

Et av satsingsområdene er inkludering og fellesskap. Iveland kommune ønsker å legge til rette for et samfunn der alle borgere føler seg velkomne, respekterte og likeverdige, og hvor alle har like muligheter til å delta aktivt, bidra til fellesskapet og nyte godt av samfunnets goder. For å oppnå dette har vi satt oss tre mål:

- 1. Redusere utenforskap**
- 2. Videreutvikle og skape møteplasser**
- 3. Styrke frivilligheten**

Bo og leve hele livet

Iveland skal være et godt sted å bo og leve hele livet. Dette innebærer å ha trygge og gode oppvekstvilkår, ha muligheter for å skaffe seg en egnet bolig og ha muligheter til arbeid i lokalt næringsliv. Siden Iveland er en kommune med relativt store avstander, med mange som pendler, er det viktig å ha et godt veinett. For at alle innbyggere skal kunne trives og kunne delta på ulike aktiviteter, er det viktig å forbedre dagens kollektivtilbud. Videre blir befolkningen stadig eldre og vi må derfor legge til rette for et aldersvennlig lokalsamfunn. For satsingsområdet bo og leve hele livet har vi satt oss fem mål:

- 4. Skape trygge og gode oppvekstvilkår**
- 5. Skape et variert boligtilbud**
- 6. Jobbe for et bedre kollektivtilbud og bedre veier**
- 7. Skape et aldersvennlig lokalsamfunn**
- 8. Tilrettelegge for lokalt næringsliv**

Klima, natur og samfunnssikkerhet

Iveland kommune vil ha en utvikling som tar hensyn til klimaendringene og tar vare på naturen. Samfunnssikkerhet er også viktig for at Iveland skal være en trygg kommune å leve i. For satsingsområdet klima, natur og samfunnssikkerhet har vi satt oss tre mål:

- 9. Redusere klimagassutslippene**
- 10. Utbedre vann og avløp og sikre godt drikkevann**
- 11. Styrke samfunnssikkerhet og beredskap**

Attraktiv arbeidsgiver

De ansatte er kommunens viktigste ressurs og det er helt avgjørende for kommunens fremtidige tjenesteproduksjon at vi klarer å beholde og rekruttere dyktige ansatte. Iveland kommune vil være en attraktiv arbeidsgiver og for satsingsområdet har vi satt oss ett mål:

12. Beholde, utvikle og rekruttere dyktige og motiverte ansatte

Betalingssatser og økonomiske hovedoversikter

Avgifter og betalingssatser 2025

AVGIFT OG BETALING	SATSER EVT ENDRINGSFORSLAG	EVT. KOMMENTARER
ÅRSAVGIFT FOR VANN	Økning 3,5%	Inndekning regnskap 2023 på 62%
ÅRSAVGIFT FOR KLOAKK	Økning 3,5%	Inndekning regnskap 2023 på 63,9%
SLAMTØMMING PRIVATE (KRAV OM SELVKOST)	Ingen økning	Inndekning regnskap 2023 på 133% grunnet tidligere underskudd.
TILKOBLINGSAVGIFT FOR VANN	Ingen økning	
TILKOBLINGSAVGIFT FOR KLOAKK	Ingen økning	
EGENANDEL VED TVUNGEN PÅKOBLING V/A	Økning 3,5%	Sats for 2025 blir kr 102 443 eks. mva og tilkoblingsavgift.
FEIERAVGIFT (SETESDAL BRANNVESEN IKS)	Kr 650 pr skorstein	Akkumulert underskudd fra tidligere år kr 268 311 må dekkes inn over 5 år.
RENOVASJONSAVGIFT (KRAV OM SELVKOST)	Økning 3,5%	Inndekning regnskap 2023 på 110%. Opparbeidet selvkostfond kr 353 227. Tar høyde for vesentlig økning i CO2 avgift i 2025.
GEBYR FOR BYGGEMELDINGER OG TILSYN	Økning 3,5%	
GEBYR FOR KART- OG DELINGSFORRETNINGER	Økning 3,5%	

AVGIFT OG BETALING	SATSER EVT ENDRINGSFORSLAG	EVT. KOMMENTARER
GEBYR BRØYTING PRIVATE VEIER. STRØING GJENINNFØRES FRA HØSTEN 2024	Økning 3,5%	Øker til kr 7 085,- inkl. mva, inklusiv strøing fra høsten 2024
KOMMUNALT EIDE BOLIGER	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Nivå vurderes i forhold til gjengs leie ved hver ny leiekontrakt
KOMMUNAL OMSORGSBOLIG HELDØGNS BEMANNING	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Tillegg på 10% for ektepar/samboere i felles leilighet
ØVRIGE OMSORGSBOLIGER	Økning med KPI siden siste kommunale justering	Leienivået tilpasses gjengs leie ved ny leiekontrakt
LEIESATSER IDRETTSHALLEN	Økning 3,5 %	Differensierte satser
FORELDREBETALING BARNEHAGE	Veiledende sats nasjonalt	
FORELDREBETALING SFO	Ingen prisøkning	Kr 155,- per time utover gratis kjernetid
EKSTRA OPPHOLDSTID I SFO	Kr. 200,- pr påbegynt time	I spesielle tilfeller og ved kapasitet
FORELDREBETALING I KULTURSKOLEN	Ingen prisøkning	
GEBYR VED FOR SEN HENTING SFO OG BARNEHAGE	Kr. 300 pr påbegynt time	Skal dekke personalets lønn
ANNONSER I BYGDEBREVET	Økning 3,5 %	Prissatser etter annonsestørrelse
MIDDAGSBETALING FOR OMSORGSSENTERET	Økning 3,5 %	
DAGOPPHOLD OMSORGSSENTERET	Statens satser	
KORTTIDSOPPHOLD OMSORGSSENTERET	Statens satser	
TRYGGHETSALARM	Økning 3,5 %	
FULL KOST OMSORGSSENTERET	Økning 3,5 %	
EGENANDEL HJEMMEHJELP INNTEKT UNDER 2G	Statens satser	

AVGIFT OG BETALING	SATSER EVT ENDRINGSFORSLAG	EVT. KOMMENTARER
EGENANDEL HJEMMEHJELP INNTEKT 2G-3G	Økning 3,5%	
EGENANDEL HJEMMEHJELP INNTEKT 3G-4G	Økning 3,5%	
EGENANDEL HJEMMEHJELP INNTEKT 4G-5G	Økning 3,5%	
EGENANDEL HJEMMEHJELP INNTEKT OVER 5G	Økning 3,5%	
PURREGEBYR BIBLIOTEKET	Inntil totalt kr. 90,-	Deretter erstatningskrav
BEVILLINGSGEBYR FOR SALG AV ØL	Veiledende sats	
BEVILLINGSGEBYR FOR SKJENKING AV ALKOHOL	Veiledende sats	
GEBYR FOR AVLEGGELSE AV KUNNSKAPSPRØVEN	Veiledende sats	
BEVILLINGSGEBYR FOR AMBULERENDE/ENKELT GANG	Veiledende sats	
LADING AV EL-BIL VIA KOMMUNALT LADEPUNKT	Veiledende priser	Prises av leverandør
TILSYNSAVGIFT SALG AV TOBAKK	Veiledende sats	
EIENDOMSSKATT NÆRINGSEIENDOM	7 promille	
EIENDOMSSKATT BOLIG OG FRITIDSBOLIG	1 promille	Bunnfradrag kr 500.000, -
TILSKUDD TIL PRIVATE VEIER	10 kr pr meter vei	

Økonomiske hovedoversikter

Bevilgningsoversikt drift (budsj.forskr.§5-4, første ledd)	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2024	Regnsk 2023
Rammetilskudd	-101 980	-101 980	-101 980	-101 980	-88 982	-82 483
Inntekts- og formuesskatt	-36 803	-36 803	-36 803	-36 803	-31 886	-30 257
Eiendomsskatt - næringseiendom og vannkraft	-10 100	-10 100	-10 100	-10 100	-10 330	-10 370
Eiendomsskatt - boliger og fritidsboliger	-380	-380	-380	-380	-370	-371
Andre generelle driftsinntekter	-23 807	-23 707	-23 007	-23 007	-21 192	-13 356
Sum generelle driftsinntekter	-173 070	-172 970	-172 270	-172 270	-152 760	-136 837
Sum bevilgninger drift, netto	180 516	177 440	174 296	174 275	160 395	120 458
Avskrivninger	12 500	12 500	12 500	12 500	11 880	11 860
Sum netto driftsutgifter	193 016	189 940	186 796	186 775	172 275	132 318
Brutto driftsresultat	19 946	16 970	14 526	14 505	19 515	-4 519
Renteinntekter	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600	-2 300	-4 259
Utbytter	-17 000	-9 000	-9 000	-9 000	-12 000	-16 293
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	5 796	5 801	5 897	5 836	5 498	3 892
Avdrag på lån	4 104	4 587	5 087	5 337	4 000	3 984
Netto finansposter	-10 700	-2 212	-1 616	-1 427	-4 802	-12 676
Motpost avskrivninger	-12 500	-12 500	-12 500	-12 500	-11 880	-11 860
Netto driftsresultat	-3 254	2 258	410	578	2 833	-29 055
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>						
Overføring til investering	5 200	2 500	2 000	0	2 670	5 314
Avsetninger til bundne driftsfond						3 386
Bruk av bundne driftsfond						-2 946
Avsetninger til disposisjonsfond	654					23 301
Bruk av disposisjonsfond	-2 600	-4 758	-2 410	-578	-5 503	
Dekning av tidligere års merforbruk						
Regnskapsmessig mindreforbruk 2018						
Sum disponeringer/dekning av netto driftsres.	3 254	-2 258	-410	-578	-2 833	29 055

Bevilgningsoversikt drift (budsj.forskr.§5-4, andre ledd)

Fordeling av nettobevilgning per rammeområde

Enhetsrammer	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Politisk styring og kontrollorg.	3 430	3 430	3 430	3 430	3 314	4 121
Kommunedirektørens stab	33 015	31 719	30 489	30 489	26 781	22 725
Skolene i Iveland	32 954	33 229	33 215	33 194	30 598	28 869
Barnehagene i Iveland	18 169	18 169	18 169	18 169	21 353	18 373
Pleie og omsorg	30 563	30 153	30 153	30 153	30 594	27 143
Helse og velferd	29 442	29 297	27 697	27 697	20 450	20 601
Drift og utvikling	31 943	30 443	30 143	30 143	26 305	23 927
Sentral pensjon og lønnsreserve	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	-3 939
Konsesjonskraftinntekter						-19 300
Sum utgifter	180 516	177 440	174 296	174 275	160 395	122 520

ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT
(budsj.forskr.§ 5-6)

TEKST	Budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Driftsinntekter			
Rammetilskudd	-101 980 000	-88 982 000	-82 482 893
Inntekts- og formuesskatt	-36 803 000	-31 886 000	-30 256 623
Eiendomsskatt	-10 480 000	-10 700 000	-10 740 802
Andre skatteinntekter	-5 245 000	-5 275 000	-5 271 429
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-9 602 000	-6 157 000	-8 556 269
Overføringer og tilskudd fra andre	-26 098 000	-24 050 000	-37 478 695
Brukerbetalinger	-3 508 000	-3 388 000	-3 035 477
Salgs- og leieinntekter	-14 367 000	-13 861 000	-14 791 622
Sum driftsinntekter	-208 083 000	-184 299 000	-192 613 810
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	106 211 000	98 577 000	90 849 656
Sosiale utgifter	32 599 000	30 086 000	21 719 535
Kjøp av varer og tjenester	65 257 000	53 522 000	55 275 696
Overføringer og tilskudd til andre	11 482 000	9 769 000	8 426 808
Avskrivninger	11 880 000	12 500 000	11 859 891
Sum driftsutgifter	227 429 000	204 454 000	188 131 586
Brutto driftsresultat	19 346 000	20 155 000	-4 482 224
Finansposter			
Renteinntekter	-3 620 000	-2 320 000	-4 300 179
Utbytter	-17 000 000	-12 000 000	-16 293 433
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	5 796 000	5 498 000	3 896 515
Avdrag på lån	4 104 000	4 000 000	3 984 188
Netto finansposter	-10 720 000	-4 822 000	-12 712 909
Motpost avskrivninger	-11 880 000	-12 500 000	-11 859 891
Netto driftsresultat	-3 254 000	2 833 000	-29 055 024
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investeringsregnskapet	5 200 000	2 670 000	5 314 242
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond			3 386 066
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-1 946 000	-5 503 000	-2 946 080
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk			23 300 796
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsre	3 254 000	-2 833 000	29 055 024
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering (budsj.forskr.§5-5)	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Investering i varige driftsmidler	25 590	14 000	10 000	-	19 200	9 955
Tilskudd til andres investeringer	-	-	-	-	-	1 053
Investeringer i aksjer og andeler	-	-	-	-	-	319
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	25 590	14 000	10 000	0	19 200	11 327
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 890	-1 500	-1 500	-	-2 530	-889
Tilskudd fra andre	-	-	-	-	-	-
Salg av varige driftsmidler	-	-	-	-	-	-2 590
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Bruk av lånemidler	-18 500	-10 000	-6 500	-	-14 000	-273
Sum investeringsinntekter	-20 390	-11 500	-8 000	0	-16 530	-3 752
Videreutlån	5 000	5 000	5 000	-	5 000	4 080
Bruk av lån til videreutlån	-5 000	-5 000	-5 000	-	-5 000	-4 080
Avdrag på lån til videreutlån	1 191	1 193	1 070	-	1 064	1 779
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 191	-1 193	-1 070	-	-1 064	-1 771
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	8
Overført fra driftsbudsjettet	-5 200	-2 500	-2 000	-	-2 670	-7 583
Netto avsetninger til/bruk av bundne inv.fond	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger til/bruk av ubundne inv.fond	-	-	-	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-	-	-
Sum ovf. fra drift og netto avsetninger	-5 200	-2 500	-2 000	0	-2 670	-7 583
Fremført til inndekning senere år	0	0	0	0	0	0

INVESTERINGER I ØKONOMIPLAN 2025 - 2028

Investeringsoversikt - per tiltak

Investeringer (tall i hele 1000 kr)	Total ramme	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Adgangskontroll kommunehuset	600	600			
Forleng vannledning Skisland og Vatnestrøm vannverk	600	600			
Gressklipper	130	130			
Herregarderobe omsorgssenter - deling ren/uren sone	130	130			
Mineralbautaer + stein på Åkle for graving etter mineraler	100	100			
Nytt renseanlegg på Skaiå	13 000	13 000			
Nytt rent-vanns basseng Skisland og off. toalett	1 500	1 500			
Oppgradere belysning v/Iveland skole og omsorgssenteret	200	200			
Oppgradere C-bygget Iveland skole, ventilasjon	500	500			
Prosjekt idrettshall / skole / aktivitetssenter	21 000	1 000	10 000	10 000	
Rehab.tak på gjenv.stasjonen Skaiå + solcelleanlegg	1 200	1 200			
Sanere gamle V/A-kummer og ledningsnett	1 000	1 000			
Skaiå bhg. gjerde på uteområde mot vei	130	130			
Styrking av nærmiljøanlegg ved Iveland skole	1 000	500	500		
Sykesignalanlegg omsorgssenteret	300	300			
Tiltak iht. hovedplan for vei og bruer	500	500			
Totalrenovering/ombygging bårhuset ved Iveland kirke, etablering av nytt lager/garasje	4 000	4 000			
Utstyr til traktor for kantslått	200	200			
Kommunale boliger på Bjørnehatten	3 000		3 000		
Padelanlegg v/Iveland skole	500		500		
Sum investeringer	49 590	25 590	14 000	10 000	0

Kommentarer til investeringene i økonomiplanperioden 2025-2028

Adgangskontroll kommunehuset

Dette vil sikre at riktige personer har tilgang til de rette områdene til enhver tid, og øke sikkerheten på bygget. I dag er sikkerheten lav og nøkler kan mistes og komme på avveie.

Forlenge inntaksledning på Skisland og Vatnestrøm vannverk

Vannledningen på Skisland ligger for grunt. Prosjektet ble ikke mulig å gjennomføre i 2024 på grunn av for mange arbeidsoppgaver på forvaltning. Prosjektet videreføres og lyses ut som en anskaffelse sammen med forlengelse av inntaksledning på Vatnestrøm vannverk.

Gressklipper

Det er behov for en ny gressklipper som skal brukes på Frøyså Idrettspark. Aktiviteten har økt på banen med at det er etablert bedriftsfotball lag gjennom idrettslaget.

Herregarderobe Omsorgssenteret

Garderoben trenger oppgradering da det ikke er ren og uren sone. Det må etableres en vegg og settes inn dør til toalett, vegger og gulv må pusses opp. Herregarderoben har stått uendret siden 1997 og oppfyller ikke dagens standard. Deler av jobben er tenkt utført av DRU sine håndverkere.

Mineralbautaer + stein på Åkle for graving etter mineraler

Iveland kommune er verdenskjent for sine sjeldne mineraler. Vi har begrenset innhold som destinasjon for turister. Vi vet imidlertid at mange turister legger turen til oss om sommeren, og tiltaket er ment å få tilbake “leterøys” som kommunen tidligere har hatt foran kommunehuset. Kommunen har ganske store mengder stein som kan legges i forbindelse med en bauta – og som kan gi besøkende en spennende opplevelse av å gjøre funn. Med tiltaket håper vi også å øke mineralinteressen hos våre egne innbyggere.

Nytt renseanlegg på Skaiå

Renseanlegget er fra 1993 og er utdatert. Det er dårlig HMS miljø og anlegget har ikke overholdt rensekravet de siste årene. For at kommunen kan gi utslippstillatelser til nye abonnenter på Skaiå må rensekravet tilfredsstilles. Vi er i prosess for å lage anbudspapirer til nytt renseanlegg.

Nytt rent-vanns basseng Skisland og offentlig toalett

Eksisterende basseng må oppgraderes og utvides for å dekke Mattilsynets krav og fremtidig vann-behov. Det løses med nye tanker satt i et tilbygg til vannverket innenfor en ramme på 1,5 mill. Prosjektet skulle vært gjennomført i 2024, men grunnet stor arbeidsmengde på forvaltning ble det besluttet utsatt til 2025.

Oppgradere belysning på Iveland skole og Omsorgssenteret

Bygg C på Iveland skole er ikke oppgradert til LED belysning og lysrør er faset ut av markedet. Omsorgssenteret mangler LED belysning i leiligheter i underetasjen.

Oppgradere C-bygg Iveland skole, ventilasjon

Ventilasjonsanlegget er fra 1996 og trenger oppgradering. Det er kommet inn mange avvik på dårlig luftkvalitet.

Prosjekt idrettshall /skole og aktivitetssenter

I 2024 har det vært utført mulighetsstudie og en arkitektkonkurranse for å se på gode løsninger for ombygging Ivelandshallen. Videreføres i 2025 med utlysning av anbudskonkurranse for rehabilitering og utbygging. Utlysning og bygging av hallen er tenkt påbegynt 2026. Det må også sees på hvor mye spillemidler det kan utløse til prosjektet.

Rehabilitering tak på gjenvinningsstasjon + solcelleanlegg

Taket på gjenvinningsstasjonen er i dårlig forfatning og det lekker inn i bygget. I forbindelse med utskifting så kan det være fornuftig å etablere et solcelleanlegg på taket. Solcelleanlegg er blitt billigere å anskaffe det siste året og vil gi besparelse på strømkostnader over tid.

Sanere gamle VA-kummer og ledningsnett

Det er stort behov for å fornye de 20 km med kommunalt ledningsnett og kummer etter Hovedplan VA. Mål om å skifte ut minimum 1% av ledningsnettet årlig. Strekninger der det er mest innlekkasje blir prioritert først.

Skaiå barnehage, nytt gjerde mot vei.

For å ivareta sikkerheten til barna er det stort behov for å montere nytt gjerde mot Kattefossveien bak utehytte. Her er det uoversiktlig for personalet og ressurskrevende å ha god kontroll til enhver tid.

Styrking av nærmiljø anlegg ved Iveland skole

Det er stort behov for å bytte ut lekeapparater i uteområde. Dette vil være med på å øke trivselen og bidra til økt fysisk aktivitet.

Sykesignal Omsorgssenteret

Sykesignalet har store utfordringer med å holdes operativt. Det er problemer med å få servicepersonell til holde det oppdatert da programvaren er ifølge IKT Agder utdatert. Ved svikt i sykesignalet kreves det ekstra bemanning, som øker belastningen på ansatte. Dette føres også til økte lønnskostnader.

Tiltak i henhold til hovedplan veier og bruer

I 2024 ble Møkjålandsveien ved Samklang oppgradert og trafikksikkerhetstiltak på Øynaveien ble prioritert. I tillegg ble det laget snuhammer i Osmundskleiv og laget nye grøfter i Rossås-kleivene. Tiltak videreføres i henhold til hovedplan i 2025.

Total renovering av bårehuset ved Iveland kirke og etablering av ny garasje

Bårehuset bygges om til syningsrom med kjøling til oppbevaring av de døde. Det lages nytt toalett. Det må også lages ny garasje til utstyr og maskiner til kirkegårdsdriften inne langs gjerde mot kunstgressbanen.

Utstyr til traktor, kantslått

I 2024 fikk vi bare kantslippet veier en gang til en kostnad på ca. 150 000 kr. Ved innkjøp av kantsklipper vil vi utføre dette med egen traktor og egne ansatte. Klipping kan da også utføres oftere for økt trafiksikkerhet.

Kommunale boliger på Bjørnehatten

Finansiering av bygging av utleieboliger har en forutsetning om at kommunen får tilskudd fra Husbanken. I statsbudsjettet for 2025 er det ikke lagt inn signaler om at det kan søkes tilskudd til kommunale utleieboliger. Ved spørsmål fra media har statssekretær uttalt at denne form for tilskudd foreslås utsatt av frykt for at det utløser stor byggeaktivitet og fare for en uønsket prisstigning. Investeringen er derfor foreslått skjøvet ut i tid til 2026.

Padel-anlegg ved Iveland skole

Et padel-anlegg vil øke trivselen og føre til økt aktivitetsnivå for våre innbyggere. Det vil også medvirke til at Iveland er et godt sted å bo og være positivt for å tiltrekke seg flere innbyggere. Tiltaket foreslås utført i 2026.

Nasjonale føringer – og noen konsekvenser for Iveland kommune

Fra Statsbudsjettet 2025

Regjeringens grunnleggende mål er å skape et tryggere og mer rettferdig Norge med muligheter over hele landet. De seneste årene har folk fått dårligere råd, blant annet som følge av høy prisvekst og rentehevinger. Trygg økonomisk styring, høy verdiskapning og en sterkere velferdsstat gjør at vi er ved et vendepunkt i økonomien der folk får bedre råd.

Målet for den økonomiske politikken er økonomisk vekst som bidrar til arbeid til alle, at folks inntekter øker og mer rettferdig fordeling, som reduserer forskjellene mellom folk og mellom alle deler av landet. Den økonomiske politikken skal bidra til en sterk velferdsstat med gode tjenester uavhengig av folks lommebok og bosted. Samtidig må veksten være bærekraftig, og vi skal nå våre klima- og miljømål.

Norge står i en unik posisjon med en sterk økonomi, stor finansformue og høy sysselsetting. Vi har høy utnyttelse av arbeidskraften, et høyt produksjonsnivå, en svært lønnsom olje- og gassnæring, og institusjoner som har sørget for god

forvaltning av naturressursene og inntektene. Næringslivet i Norge går godt, og vi har i historisk sammenheng et høyt nivå på investeringer, eksport og overskudd.

De seneste årene har Norge blitt utfordret av internasjonale kriser og uro – med pandemi, krig i Europa, energikrise, prisvekst og klimaendringer. Regjeringens mest grunnleggende oppgave er å sikre trygghet for folk som bor i Norge. Regjeringen har derfor styrket forsvar, sikkerhet og beredskap betydelig, og denne prioriteringen forsterkes i budsjettet for 2025, blant annet gjennom satsing på politiet.

Kriser og uro har de seneste årene gitt store kostnadsøkninger for mange, både enkeltpersoner og bedrifter. Høy prisvekst undergraver folks mulighet for en trygg økonomisk hverdag og økt velstand. Norges Bank har derfor innrettet pengepolitikken for å få inflasjonen ned til målet innen rimelig tid. For regjeringen har det vært viktig å bidra til at prisveksten kan komme ned samtidig som folk holdes i jobb og gode velferdsordninger opprettholdes. Regjeringen har prioritert å bygge velferden med basis i brede, universelle velferdsordninger for alle i Norge fremfor velferd med basis i ordninger som er behovsprøvd.

Regjeringen vil ruste velferdsstaten for fremtiden ved å få flere i arbeid og ved å bruke arbeidskraft og ressurser bedre. Som vist i perspektivmeldingen innebærer demokratiske utviklingstrekk at vi fremover vil få økt kamp om arbeidskraften og at bærekraften i statsfinansene på sikt vil utfordres. Det vil bli langt flere eldre, mens det ikke blir flere i yrkesaktiv alder. Samtidig skal norsk økonomi gjennom en omstilling til et lavutslipps-samfunn, og petroleumsvirksomheten vil gradvis bety mindre. Arbeidskraften og humankapitalen er vår viktigste ressurs og vår viktigste kilde til velstand. Alle som kan og vil jobbe, skal få mulighet til det. En sterk arbeidslinje som gjør at det lønner seg å være i arbeid, har stor betydning for høyest mulig sysselsetting. For å møte arbeidskraft-utfordringen må vi få mer ut av

ressursene i økonomien. Det handler både om å få flere i jobb, men også om at folks kompetanse brukes riktig. Digitalisering og nye måter å produsere varer og tjenester på kan gi økt produktivitet. Da vil arbeidsinnsatsen til den enkelte og den investerte kapitalen bidra til størst mulig verdiskapning.

Regjeringens hovedprioriteringer i 2025

- *Trygghet for folks økonomi og grunnleggende velferdstjenester*
- *Trygghet for landet og solidaritet med verden i en urolig tid*
- *Utvikle hele Norge videre*

Kommuneopplegget i 2025

- Vekst i frie inntekter på 6,8 mrd. kr der kommunene får 5,15 mrd. kr og fylkeskommunene får 1,65 mrd. kr.
- Veksten i demografi- og pensjonskostnader er anslått til om lag 3,2 mrd. Kroner.

Sektoren vil få et handlingsrom utover anslått demografi- og pensjonskostnader på 3,6 mrd. kroner, der kommunenes andel vil være på 3,1 mrd. Av dette er om lag 1,7 mrd. Kroner grunnlagt med nytt inntektssystem, 250 mill. kroner begrunnes med bemanning i barnehager og 150 mill. kr er gjelder styrking av psykisk helse.

Nytt inntektssystem for kommunene fra 2025

Det nye inntektssystemet ble vedtatt i Stortinget den 12. Juni 2024. Vedtaket innebærer flere endringer i hvordan inntekter fordeles mellom kommunene, med mål om å skape en mer rettferdig fordeling. Her følger en oversikt over de viktigste justeringene:

1. Skatt- og inntektsutjevning

- Skatt på utbytte fjernes fra skattegrunnlaget til kommunene
- Kommunenes andel av formueskatten halveres og erstattes med en høyere andel av inntektsskatten
- Økt inntektsutjevning slik at alle kommuner får minst 95% av gjennomsnittlig skatteinntekt.

2. Utgiftsutjevning

- Fullt basistilskudd gjeninnføres
- Kostnadsnøklerne er revidert basert på nye analyser, med vekt på levekårskriterier

3. Regionalpolitiske tilskudd

- Distriktstilskudd Sør-Norge og Nord-Norge videreføres med justeringer
- Inntektsgrensen for å motta Distriktstilskudd Sør-Norge utvides
- Veksttilskuddet videreføres, men med redusert sats, og regionsenter-tilskuddet avvikles.

4. Ressurskrevende tjenester

- To egenandeler for utgifter over innslagspunktet innføres.
- Endringer i "PU-kriteriet" i utgiftsutjevningen, som påvirker tilskuddet til ressurskrevende tjenester

Deflator 2024 og anslag for 2025

For 2024 er den kommunale deflatoren oppjustert fra 4,3 prosent i revidert nasjonalbudsjett til 4,4 prosent. I statsbudsjettet for 2025 har regjeringen lagt til grunn en anslått lønnsvekst på 4,5 % og en prisvekst på 3 %. Den kommunale deflatoren for 2025 blir dermed på 4,1 prosent.

Iveland kommune får frie inntekter

med 144 031 tusen kr ifølge beregninger som følger med statsbudsjettet (grønt hefte). De frie inntektene skal også dekke oppgavekorreksjoner for kommunen. De frie inntektene øker med 12,5% fra foregående år og endringen gjelder i hovedsak endrede kriterier i inntektssystemet som Iveland kommune kommer godt ut av. Gjennomsnittet for Agder er en økning i frie inntekter med 6,2%.

Rammeoverføring

Skatteinntekter og rammetilskudd med inntektsutjevning er kommunens hovedinntekter og skal finansiere det meste av kommunens drift. Rammetilskuddet for 2025 er beregnet til 101 980 tusen kr (se tabell s.32)

Særskilt fordeling

Noen av regjeringens satsingsområder gir en særskilt fordeling innenfor innbyggertilskuddet. Som følge av dette får Iveland særskilte midler knyttet til

- Helsestasjon og skolehelsetjeneste 339 000 kr
- Kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på produksjonsutstyr 167 000 kr
- Tilbakeføring 1/2 av nedvekting PU-kriteriet 338 000 kr
- Grunnskoletilskudd 564 000 kr
- Redusert maksimalpris i barnehage, sentralitet 5 og 6 med 439 000 kr
- Vekst i frie inntekter fordelt etter inntektsnivå 40 000 kr

INGAR

er en inntektsgarantiordning som gir utjevning for store endringer i rammetilskuddet. Finansieringen av INGAR baseres på bidrag per innbygger fra alle kommuner.

Iveland kommune får et trekk til INGAR på 168 000 kr for 2025, som utgjør 121 kr per innbygger.

Veksttilskuddet

blir tildelt kommuner med en særlig høy befolkningsvekst over de siste tre år. Tilskuddet videreføres i 2025 for vekst over landsgjennomsnittet, som er på 1,4 %.

Iveland har hatt befolkningsvekst de tre siste årene, men ikke nok til å få veksttilskudd. Fra 1. juli 2023 til samme dato i 2024 fikk kommunen 33 nye innbyggere og hadde en prosentvis stor befolkningsøkning med 2,4 %.

Distriktstilskudd Sør-Norge

skal ivareta kommuner i Sør-Norge med svak samfunnsmessig utvikling. Tildelingen av distriktstilskudd Sør-Norge tar utgangspunkt i distriktsindeksen, som er et uttrykk for graden av distrikts-utfordringer i en kommune. Indeksen bygger på indikatorer for sentralitet, befolkningsvekst, sysselsettingsvekst og næringsstruktur. Distriktstilskudd Sør-Norge innbefatter nå småkommunetilskuddet for kommuner med færre enn 3200 innbyggere. Iveland kommune har fått en indeks på 46, og får dermed fra og med 2025 bedre uttelling for sine distriktsmessige utfordringer enn lagt til grunn i forrige inntektssystem.

Iveland kommune mottar distriktstilskudd Sør-Norge med 6 116 tusen kr i 2025. Beløpet er justert med anslått pris- og kostnadsvekst for kommunesektoren.

Skjønnskudd

blir tildelt Statsforvalteren fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet og blir viderefordelt til kommunene. Skjønnskuddet brukes til å kompensere kommuner og fylkeskommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Restskjønn (prosjekt-skjønn) blir tildelt kommunene etter søknad om prosjektmidler.

I motsetning til tidligere år har Statsforvalteren i Agder for 2025 besluttet at fordelingen av ordinære skjønnsmidler for 2025 utsettes, dvs. at hele den fylkesvise skjønnsrammen for Agder for 2025 holdes tilbake til senere fordeling. Dette skyldes at Statsforvalteren trenger mer tid for å kunne gjøre en mest mulig treffsikker kommunevis fordeling av skjønnsmidlene for 2025. Siden Iveland kommune har god økonomi - i motsetning til mange andre kommuner på Agder – er det ikke sikkert Iveland mottar skjønnsmidler i 2025.

Inntektsutjevningen

er en del av rammetilskuddet. Den skal kompensere for forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Kompensasjonen endres fra 60 til 64% opp til landsgjennomsnittet og medfører at alle kommuner får rammeoverføringer som utgjør minst 95% av landsgjennomsnittet.

Inntektsutjevningen for Iveland kommune beregnes til å utgjør 13,175 mill. kr i 2025.

Skatteinntekt og skatteprosent

Landsgjennomsnitt skatteprosent er 100 %.

Skatteprosenten for Iveland har sunket de siste årene og beregnes til 72% av

landsgjennomsnittet for 2025. Prosenten har sammenheng med generelt lave og midlere lønnsinntekter og et begrenset næringsliv til å gi kommunen skatteinntekter.

Skattøren 2025

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skatteyttere deles mellom staten, kommunene og fylkeskommunene. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes satser på skattøren. Det er en langvarig praksis for at skattørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 prosent av kommunenes samlede inntekter. Skattøren for kommunene er satt til 12,75 prosent, som en økning fra 2024 på 1,8 prosentpoeng. Endringene skyldes bl.a. redusert kommunal andel av formuesskattesatsen, og følger dermed kommuneproposisjonen 2025 og dens stortingsvedtak.

Skatteanslaget

Under forutsetning av at eiendomsskatten videreføres på samme nivå som i 2024 beregnes skatten på inntekt og formue samt eiendomsskatt til å utgjøre 33,9% av de frie inntektene. Det er betydelig under normen på 40%. Inntekter fra konsesjonskraft er ikke med i beregningen.

Statstilskudd flyktninger

Kommunen får i en periode på fem år tilskudd til bosetting av flyktninger. Tilskuddet trappes i løpet av perioden ned og faller bort. Etter noen år uten bosetting har Iveland kommune mottatt flyktninger fra Ukraina i årene 2022, 2023 og 2024. Det forventes videre bosetting i 2025. Den største utfordringen er å skaffe egen bolig til dem.

Iveland kommune budsjetterer med integreringstilskudd på nesten 9 millioner kroner i 2025. Det er de første 3 årene kommunen mottar mest støtte per hode til språkopplæring og integrering. Det er avgjørende både for kommunen og den enkeltes livskvalitet å lære språket og delta i samfunnet på linje med etnisk norske borgere.

Statlig tilskudd til ressurskrevende helsetjenester har økt jevnt over mange år. Gjeldende tilskuddsordning gir en kompensasjonsgrad på 80% over innslagspunkt, som er foreslått til 1,692 mill. kr i 2025. Utover dette foreslås et tillegg i innslagspunkt for personer med utviklingshemmingsdiagnose, anslag kroner 886 000. Det foreslås å innføre ytterligere to egenandeler; et beløp per innbygger samt en egenandel på 10 prosent over innslagspunkt.

Redusert mva. på vann- og avløpsgebyrer

Regjeringen foreslår å redusere mva.-satsen på vann- og avløpsgebyrer fra 25 prosent til 15 prosent. Det vil i så fall bety at kommunale vann- og avløpsgebyrer i gjennomsnitt vil bli åtte prosent billigere per år. Tiltaket er ment iverksatt fra og med 1. mai 2025

Husbankstøtte til kommunale boliger gjeninnføres ikke i 2025

I juni vedtok Stortinget å gjeninnføre ordningen der kommunene kan få tilskudd til å bygge utleieboliger gjennom Husbanken. Det er imidlertid ikke bevilget penger til dette i statsbudsjettet. Ifølge Kommunal-departementet er det ikke rom for å gjeninnføre tilskuddet i 2025 fordi regjeringen må gjøre tydelige prioriteringer for å motvirke den høye prisveksten.

Kommentar og forklaringer til budsjettet

Kommunelovens krav om ansvarlig økonomistyring

Den reviderte kommunelovens kapittel 14 omhandler økonomiforvaltning. Loven innebærer skjerpede krav til langsiktig planlegging og forsvarlig økonomisk styring. Det presiseres i lovens § 14-1 at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handlefriheten blir ivarettatt over tid. Med «over tid» mener lovgiver en tidshorisont på mer enn en kommunestyre-periode.

Kommunestyret har det overordnede ansvaret for økonomistyringen og skal selv utarbeide måltall for å ivareta forsvarlig økonomisk forvaltning (kommuneloven §14-2). Disse er ikke juridisk bindende, men skal være en rettesnor for kommunens langsiktige økonomiske planlegging.

For Iveland gjelder følgende handlingsregler:

- Netto driftsresultat på minimum 1% av brutto driftsinntekter
- Lånegjeld (utenom startlån og finansielle leasingavtaler) skal ikke overstige 60% av brutto driftsinntekter
- Disposisjonsfondet bør være på minimum 10% av brutto driftsinntekter (i 2024 innebærer det ca. 19 millioner kroner)

Kommunens økonomireglement (politisk vedtatt 05.09.24) inneholder også en bestemmelse om at investeringene skal ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens økonomiske handleevne.

Kommunelovens § 14-10 omhandler balanse i økonomiplan og årsbudsjett. Det er krav om at budsjettet for hele økonomiplanperioden skal ha inndekning i tilgang på midler eller frie fondsmidler. Videre skal utviklingen i gjeld og andre langsiktige forpliktelser for hele i økonomiplanperioden vises og kommenteres.

Noen nøkkeltall fra inntektssystemet

Statsbudsjettets konsekvens for Iveland

Lengre foran i dokumentet (fra side 24) forklares nasjonale føringer i statsbudsjettet samt sammensetningen på de frie inntektene til Iveland kommune. Tabellen viser den detaljerte sammensetningen av rammetilskuddet for 2024 basert på føringene i årets statsbudsjett.

Rammetilskudd 2025	
Innbyggere i beregning: 1387	
Innbyggertilskudd før omfordeling	43 649 000
Omfordeling	
Utgiftsutjevning	36 498 000
Korreksjon for elever i statlige og private skoler	823 000
Inntektsgarantiordningen, trekk	- 168 000
Særskilt fordeling	
Helsestasjon og skolehelsetjenesten	339 000
Tilbakeføring 1/2 av nedvekting PU-kriteriet	338 000
Grunnskoletilskudd	564 000
Redusert maksimal i barnehagen, sentralitet 5 og 6	439 000
Vekst i frie inntekter fordelt etter inntektsnivå	40 000
Kompensasjon for bortfall eiend.skatt prod.utstyr	167 000
Regionalpolitiske tilskudd	
Distriktstilskudd Sør-Norge	6 116 000
Skjønntilskudd	-
Skatteutjevning	
Netto inntektsutjevning (prognose fra KS)	13 175 000
Sum rammetilskudd	101 980 000

Andre frie inntekter til kommunen

Den viktigste frie inntekten utenom rammetilskuddet er kommunens andel av inntekts- og formuesskatten fra private og næringsdrivende, fastsatt til 12,75% for 2025. I tillegg kommer eiendomsskatt og generelle statstilskudd. Andre generelle statstilskudd gjelder i all hovedsak bosetting av flyktninger.

Eiendomsskatt

For næringseiendom og vannkraftanlegg videreføres skattesatsen på 7 promille og det forventes å gi en inntekt til kommunekassen på om lag 10,1 mill. kr i 2025.

Satsen for eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendom foreslås uendret med 1 promille og budsjetteres med 0,38 mill. kr. Bunnfradrag på 0,5 mill. kr foreslås videreført.

Utfasing av den såkalte maskinskatten (skatt på produksjonsutstyr og installasjoner) startet i 2019. Rammetilskuddet kompenserer dette med 0,167 mill. kr som en del av særskilt fordeling. Denne kompensasjonssatsen ser ut til å være varig.

Konsesjonskraft

er en andel av den elektriske energien som eiere av større vannkraftverk er forpliktet til å levere til kommunen som påvirkes av kraftutbyggingen. Iveland kommune selger sin andel av konsesjonskraften gjennom Konsesjonskraft IKS, der Ivelands eierandel utgjør 2 %.

I budsjettet for 2025 er det lagt inn en forventet inntekt på 9,6 mill. kr basert på siste tilgjengelige utbetalingsprognose fra Konsesjonskraft IKS.

Tabellen nedenfor viser budsjetterte tall for kommunens frie inntekter utenom rammetilskudd. Naturressursskatt er en særskatt for kraftselskap og skal sikre kommunen en godtgjørelse for bruk av en naturressurs.

Frie inntekter utenom rammetilskudd	
Skatt på inntekt og formue	36 803 000
Naturressursskatt	5 095 000
Skatt på eiendom - vannkraft og næringseier	10 100 000
Skatt på eiendom - bolig og fritidsbolig	380 000
Andre generelle statstilskudd	9 112 000
Konsesjonskraftinntekter	9 600 000
Sum andre frie inntekter	71 090 000

Sum driftsinntekter omfatter de samlede inntektene, inkludert de som blir politisk bestemt gjennom avgifter og betalingssatser i det enkelte budsjettår.

Brukerbetaling og kommunale avgifter budsjetteres under den enkelte enhet som får inntektene, og medfører at enhetens netto ramme blir nedjustert tilsvarende inntektene.

Den kommunale deflatoren er en indeks som forsøker å representere pris- og lønnsveksten som kommunesektoren står overfor. Det er Finansdepartementet som utarbeider indeksen. Regjeringen har lagt til grunn en deflator på 4,1% i statsbudsjettet for 2025.

Reservert ramme for sentral lønns- og pensjonsreserve forvaltes av kommunedirektøren og er en fordelingsramme som skal ta høyde for det enkelte års lønnsoppgjør. Pensjonsreserven skal ta høyde for svingninger i utgiftene til pensjon i det enkelte budsjettår.

Lønns- og pensjonsrammen er videreført med 1 mill. kr i 2025. De siste årene har premieavviket vært positivt og dermed gitt en inntektsføring i regnskapet. Det har ikke vært behov for den ekstra bufferen i budsjettet som pensjonsreserven gir.

Brutto driftsresultat er et uttrykk for forskjellen mellom generelle driftsinntekter og netto driftsutgifter. Under netto driftsutgifter inngår også avskrivninger. Brutto driftsresultat sier noe om hvorvidt kommunen har inntekter nok til å dekke verdiforringelsen av bygninger og utstyr i tillegg til den daglige drift.

Brutto driftsresultat er negativt i hele økonomiplanperioden. Negativt brutto driftsresultat kan være en konsekvens av politiske valg, som for eksempel å ikke kreve full inndekning på selvkosttjenester for å gjøre kommunen mer attraktiv å bo i.

Finans omhandler hvordan vi tilegner oss, forvalter og anvender penger over tid, og omfatter:

- Finansinntekter tilsvarende utbytte, renteinntekter samt gevinst av finansplasseringer
- Finanskostnader tilsvarende renteutgifter og avdrag til lån, samt tap på finansielle plasseringer

Rente- og utbytteinntekter

Etter fusjonen mellom Agder Energi og Glitre Energi har Iveland kommune andel aksjer med 0,78% i det nye selskapet. Utbyttegrunnlaget i 2025 er 70% av resultatet 2023 i det sammenslåtte selskapet. I tillegg kommer 1,1 mrd. kr som skal utbetales over 3 år som følge av fusjonen, og 2025 er år 3 i den ekstraordinære utbetalingen.

Iveland kommune har budsjettert med et utbytte på 17 mill. kr for budsjettåret 2025. Dette er fem millioner høyere enn utbetalt utbytte i 2024, og forventes å være forbigående. Fra 2026 er prognosen fra Å Energi et utbytte på 9 millioner hvert år framover. Renteinntekter av bankinnskudd og renteinntekter fra startlån budsjetteres med til sammen 3,6 mill. kr.

Renteutgifter og avdrag

Renteutgiftene består av renter på kommunale lån og formidlingslån (startlån). Det er lagt til grunn et rentenivå på 4,9% for 2025 og svakt synkende til 4,4% de neste årene. Ved beregningen er det lagt inn en sikkerhetsmargin på 0,5 prosentpoeng utover markedsprognosen. I august 2024 utløp en rentebinding på 1,38% som vi gjorde i 2021 på et 20 millioners lån. Da dette skjedde ble det foretatt nytt låneopptak, refinansiering og ny rentebinding i tre år med 4,15% på et 28 millioners lån i KLP. For tiden er renta på kommunens bankinnskudd høyere enn renta på fastrentelånet, slik at man inntil videre får en netto renteinntekt av å plassere lånebeløpet i bankinnskudd.

I 2025 forventes samlede avdrag på lån å utgjøre 5,43 mill. kr mens renter er beregnet til 5,8 mill. kr. (se tabell neste side) Avdrag på startlån bokføres i investeringsregnskapet, mens avdrag på lån til kommunale investeringer belastes kommunens drift. Hvor høye utgiftene til renter og avdrag de neste årene blir avhenger av investeringsnivået, og om det skal brukes lånemidler eller egenkapital til å finansiere dem. Selv med et moderat låneopptak de neste årene beregnes summen av renter og avdrag til å ligge rundt 12 millioner kroner de neste årene om ikke rentenivået synker markant.

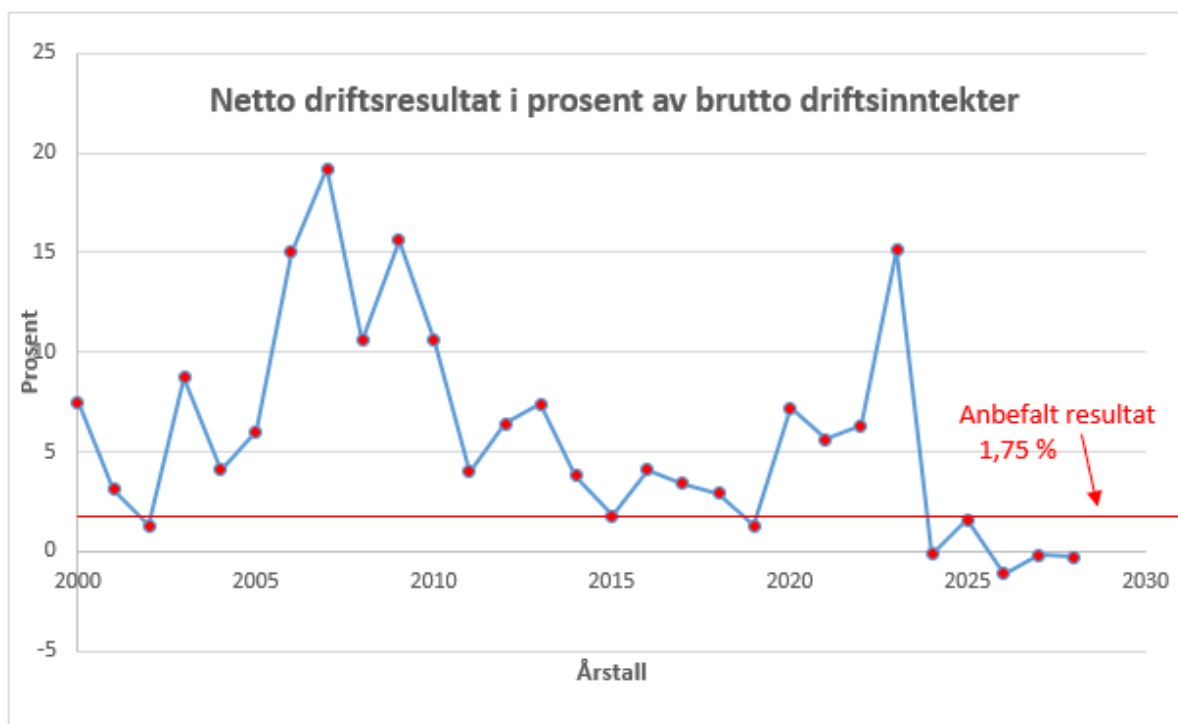
Tall i tusen kr

Prognose renter og avdrag på lån	2025	2026	2027	2028
Avdrag på lån i Kommunalbanken	2 262	2 262	2 262	2 262
Avdrag lån KLP-banken + nye lån	1 842	2 325	2 825	3 075
Avdrag på startlån (inv.regnskapet)	1 332	1 332	1 240	1 122
Sum avdrag	5436	5919	6327	6459
Renter på lån	5796	5801	5897	5837
Sum finanskostnader	11 232	11 720	12 224	12 296

Netto driftsresultat er brutto driftsresultat korrigert for avskrivninger og netto finansposter. Netto driftsresultat er et nøkkeltall i det kommunale regnskapet og er det nærmeste man kommer over- eller underskudd i regnskapsloven. I et langsiktig perspektiv er det viktig å skape et vedvarende positivt netto driftsresultat. Positivt netto driftsresultat genererer økt egenkapital til å ivareta og fornye verdiene kommunen eier/har.

Utviklingen i netto driftsresultat

Tabellen nedenfor viser negativt netto driftsresultat fra og med 2026. Nytt inntektssystem for kommunene fra 2025 gir Iveland kommune økte inntekter, men ikke mer enn at kommunen fortsatt er avhengig av inntekter fra konsesjonskraft og aksjeutbytte for å opprettholde et godt tjenestenivå.

Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler et nivå på netto driftsresultat til minimum 1,75 % av totale inntekter, vist i tabell ved rød strek.

Måltall på netto driftsresultat

Iveland kommune har i sitt økonomireglement vedtatt et måltall på netto driftsresultat på minimum 1 pst av brutto driftsinntekter. Langsiktige prognoser tyder på at kommunen ikke er i stand til å oppnå dette uten rasjonalisering og omlegging av drift der det er mulig. Politiske prioriteringer vil selvsagt også påvirke kommunens netto driftsresultat.

Fondssituasjon

Iveland kommune har i tidligere perioder opparbeidet fondsreserver som kommunen har benyttet de siste årene til investeringer og som vil bli benyttet også i denne

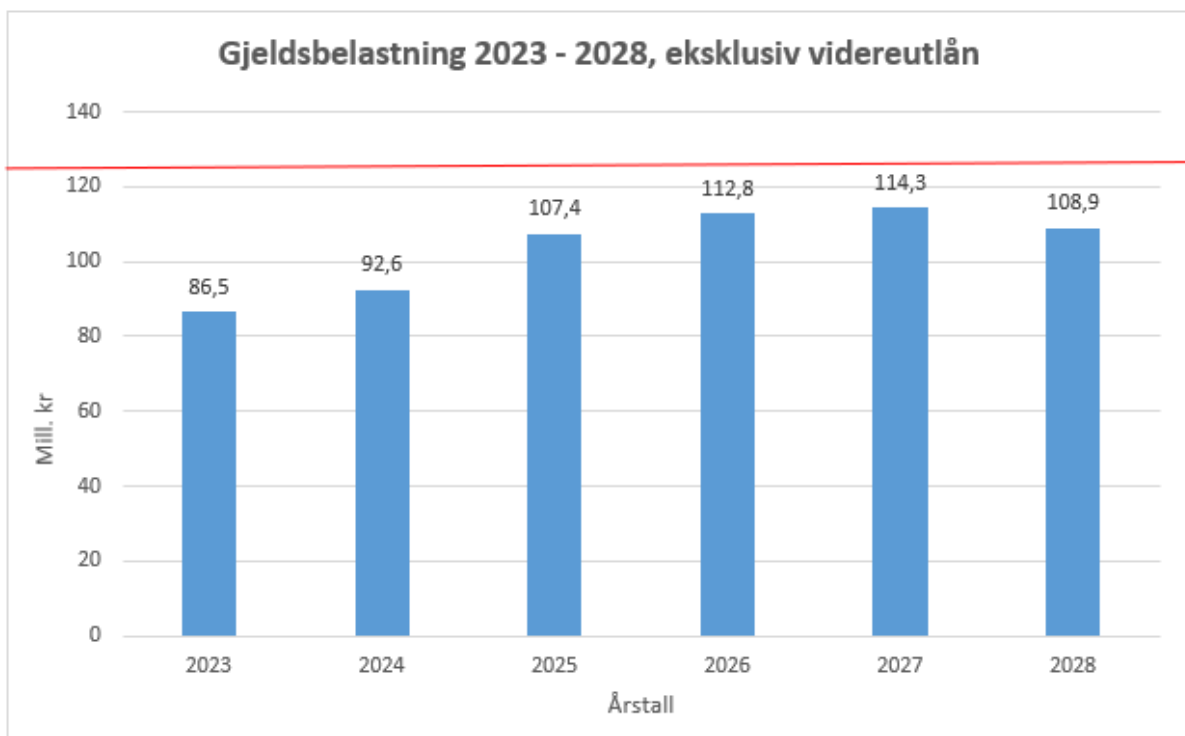
økonomiplanperioden. Prognosen viser svake resultater utover i perioden, og det vil føre til reduksjon i fondsbeholdningen (egenkapitalen).

Det skilles mellom bundne fond og frie disponible fond. Bundne fond er til bruk for spesielle formål og kan ikke omdisponeres. De frie fond kan omdisponeres og benyttes fritt av kommunestyret. Iveland kommune har følgende fondsbeholdning per oktober 2024:

Egenkapital per oktober 2024	Tusen kr
Bundne driftsfond	3 871
Ubundne investeringsfond	81
Disposisjonsfond	78 885
Andel disp.fond bundet av politisk vedtak	900*

* Ubrukt beløp til finansiering av boligtilskudd

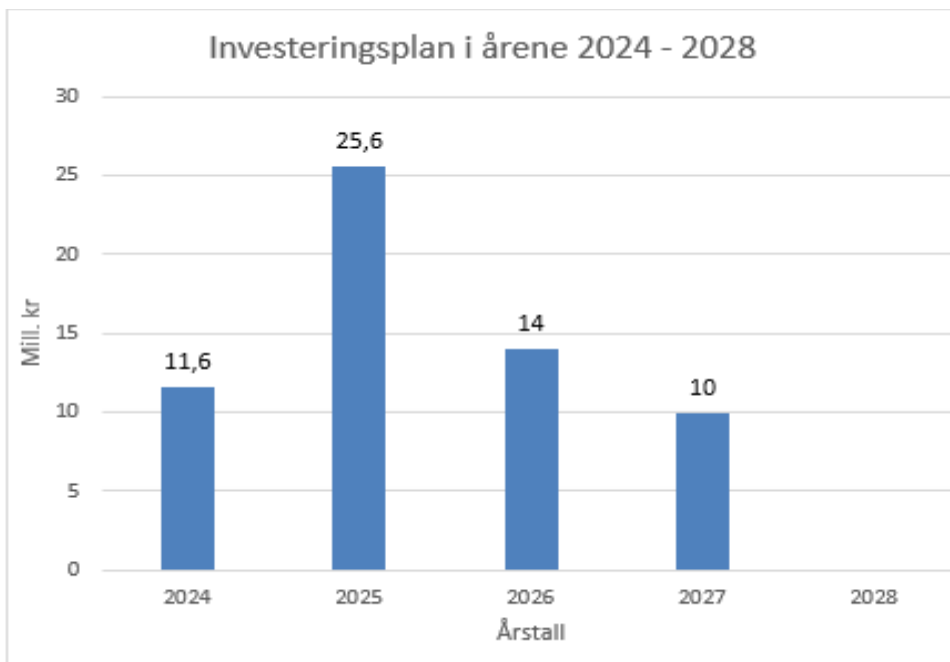
Ett av kommunens vedtatte måltall regulerer forholdet mellom kommunens samlede inntekter og forsvarlig gjeldsbyrde (gjeldsgrad). Måltallet skal forhindre at renter og avdrag blir en så tyngende post i kommuneregnskapet at man ikke klarer å oppnå et positivt netto driftsresultat. I 2022 og 2023 ble det ikke tatt opp nye lån til kommunale investeringer og kommunen vil ligge godt under gjeldstaket ved utgangen av 2024. De neste årene er det lagt inn prognose på låneopptak med henholdsvis 10 mill.kr i 2026 og 6,5 mill. kr 2027. Tallene er usikre og avhenger av politiske prioriteringer både når det gjelder aktivitet på investeringer og i hvilken grad det finansieres med lånemidler eller egenkapital.

Finansielt måltall: Lån til kommunale investeringer skal ikke overstige 60% av brutto driftsinntekter. Det betyr maksimum gjeld på ca. 125 mill. kr i 2025, markert i diagrammet med rød strek.

I et langsiktig perspektiv er det viktig å skape et positivt vedvarende netto driftsresultat. Positivt netto driftsresultat genererer økt egenkapital til å ivareta og fornye verdiene kommunen eier/har.

Kommunedirektørens forslag til samlede investeringer i økonomiplanperioden er på 49,6 mill. kr og foreslås finansiert med lånemidler og en egenkapitalandel på om lag 20%. Prosjekt idrettshall/aktivitetssenter samt spesialrom skole utgjør alene ca. 42% av investeringene.

Det er ikke planlagt investeringer så langt fram i tid som i 2028.

Avdragsperioden på de fleste av kommunens lån til investeringer er på 40 år. Dette har medført at det hvert år må nedbetales ekstraordinært avdrag med ca. 1 mill. kr for å imøtekomme kommunelovens krav om minimumsavdrag. Låneopptak de neste årene vil derfor bli foreslått avdratt over 20 år inntil sum årlig avdrag oppfyller kommunelovens minimumskrav.

Det skilles mellom lån til formidlingslån (startlån) og lån til kommunale investeringer. Formidlingslån er lån i Husbanken for videreformidling til husholdninger. Formålet med startlån er økt boligbygging i kommunen og at folk med svak økonomisk evne skal få mulighet til å komme inn på boligmarkedet. Kommunen har 2. prioritet sikkerhet for disse lånene og hefter sammen med Husbanken for en prosentvis andel av gjelden ved evt. mislighold. Det er foreslått en startlånsramme med 5 millioner kroner hvert år i økonomiplanperioden.

Iveland kommunes samarbeid med andre

NAVN	TYPE RELASJ ON	LOVPÅ LAGT	HJEM LET I:	BIDRAG/OVERF ØRING/KOSTNA D PER ÅR (TUSEN KR) ÅR 2023	HAR IVELAN D EIERAN DEL?	KOMMENTARER
AGDER KOMMUNEREVISJ ON	IKS	Ja	Lov	738	4 %	
AUST-AGDER MUSEUM OG ARKIV	IKS	Ja	Lov	437	2 %	Tilskudd til arkivordningen/ande I drift av museum
AUST-AGDER MUSEUM OG ARKIV	IKS	Nei		57		Tilskudd nybygg
SETESDAL BRANNVESEN	IKS	Ja	Lov	4 676	17,9 %	Beredskap brann, feiertjenester
SETESDAL MILJØ OG GJENVINNING	IKS	Ja	Lov	1 938	20 %	Renovasjonstjenest er, ekskl. mva
KONSESJONSKRAF T IKS	IKS	Nei	Politisk vedtak		1,69 %	
Å ENERGI AS	AS	Nei	Politisk vedtak		0,78 %	
AUST-AGDER NÆRINGSSKAP AS	AS		Politisk vedtak		0,33 %	
KOMMUNEKRAFT AS	AS		Politisk vedtak		0,31 %	
USUS AS (VISIT SØRLANDET)	AS		Politisk vedtak	9	0,21 %	Markedsføring
SETPRO AS	AS		Politisk vedtak	328	20 %	Kommunal driftsstøtte
SETESDAL INFORMASJONS OG KOMPETANSESENT ER	AS		Politisk vedtak		2,4%	
FRIVILLIGSENTRAL EN	Formåls- fellesska p	Nei	Politisk vedtak	150	Nei	

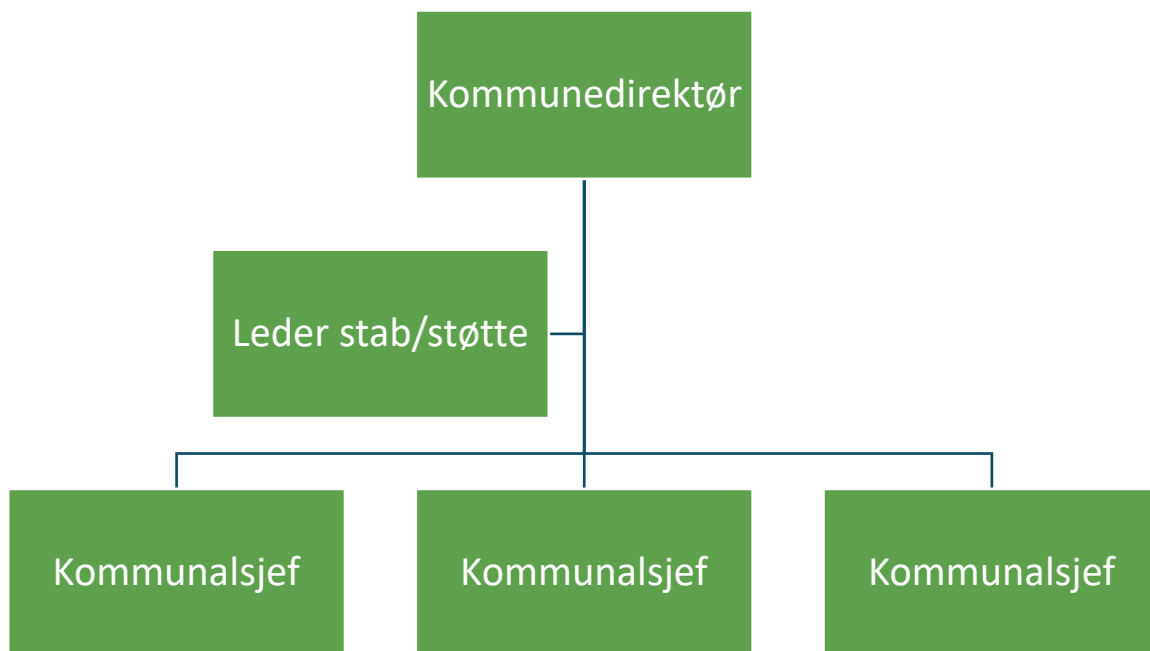
NAVN	TYPE	LOVPÅ RELASJ ON	HJEM LET I:	BIDRAG/OVERF ØRING/KOSTNA D PER ÅR (TUSEN KR) ÅR 2023	HAR IVELAN D EIERAN DEL?	KOMMENTARER
MIDT-AGDER BARNEVERN	Vertsko mmune	Ja	Lov	2 351	Nei	
MIDT-AGDER PPT	Vertsko mmune	Ja	Lov	856	Nei	
AGDER SEKRETARIAT	Kjøper tjenester	Ja	Politisk vedtak	151	6,3 %	Sekretariat for kontrollutvalget
LVK	Medlem	Nei		44		Kontingent
KS	Medlem	Nei		179	Nei	Kontingent, ekskl. mva
KS, BIDRAG OU- MIDLER-				161		
KOMMUNEFORLAG ET	Kjøper tjenester	Nei		138	Nei	MTU / brukerundersøkelser
RADIO LOLAND	A/L		Politisk vedtak		3 av 76	
L/L SETESDAL BILRUTER	L/L			282	0,67 %	Transportoppdrag, ekskl. mva
AT SKOG BA	BA			46	<1 %	Medlemskap og kjøp av tjenester
KLP	Andel	Ja		364	<1 %	Egenkapital innskudd
FALCK NORGE AS	Kjøper tjenester	Nei	Admini strativt	143	Nei	Bedriftshelse- tjeneste
IKT AGDER	Kjøper tjenester	Nei	Politisk vedtak	3 402	Nei	Drift av IKT- tjenester, eierandel fra 01.01.22
OFFENTLIG FELLESINNkjøp PÅ AGDER (OFA)	Kjøper tjenester			68		Innkjøps-samarbeid
KRISESENTER / STØTTESENTER	Vertsko mmune	Ja	Lov	102	Nei	Kristiansand kommune

NAVN	TYPE	LOVPÅ RELASJ ON	HJEM LET I:	BIDRAG/OVERF ØRING/KOSTNA D PER ÅR (TUSEN KR) ÅR 2023	HAR IVELAN D EIERAN DEL?	KOMMENTARER
GJELDSRÅDGIVNING	KnPS	Ja	Lov	35	Nei	Arendal kommune og Kristiansand kommune
NAV MIDT-AGDER	Vertskommune	Ja	Politisk vedtak/lov	2 907	Nei	Sosial oppfølging og veiledning
LEGEVAKT	Kjøper tjenester	Ja	Lov	1 669	Nei	Kristiansand kommune / Vennesla kommune
ATP SAMARBEIDET	Medlem	Nei	Politisk vedtak	70	Nei	
REGION KRISTIANSAND	Medlem	Nei	Politisk vedtak	163	1 av 10	Kontingent
BIRKENES KOMMUNE	Kjøper tjenester	Ja	Administrativt	114	Nei	Samarbeid om oppmåling, 1500 kr per time alt inkludert

Organisasjon

Organisasjonsendringer i 2025 for Iveland kommune

De vil bli foretatt organisasjonsendringer for Iveland kommune på ledernivå gjennom innføring av 3 nye kommunalsjefsområder; samfunnsutvikling, helse og oppvekst, samt pleie og omsorg. Ny kommunedirektør vil også ansettes i løpet av 2025.

**Årsverksutvikling jfr årsmeldingene til 2022 (inkl. lærlinger og prosjekter),
anslag for 2024 og 2025**

Årstall	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Årsverk	136	131	129	126	131	128	134	128	133	126	128	129	143	145

Kommentarer til tabellen, og mulige endringer i løpet av året 2025:

Kommunedirektørens stab har målsetning om en ny medarbeider som skal ha stilling innenfor arkiv og politisk sekretær i 2025. Dette har vært et sterkt behov over lengre tid å sikre gode rutiner på arkivering, samt organisering av interne rutiner og retningslinjer. Man jobber fortsatt med å se på oppgavefordeling mellom enhetene og intern som kan medføre effektivisering.

I **barnehagene** vil det jobbes videre med å tilpasse bemanningen og kompetansen. Overtallighet vil bli benyttet som vikarer og forventes å bli redusert i løpet av året.

Antall årsverk i **skolene** er økt noe sammenlignet med 2024 for å håndtere utfordringer på en bedre måte. Det er lagt opp til ny miljøarbeider

PLO har over flere år hatt en underbemanning av sykepleier og administrasjon og vil nok måtte øke bemanningen innen sykepleier i fremtiden, men det vil ikke bli noe økning i bemanningen til administrasjon i løpet av 2025.

Helse og Velferd vil i løpet av årene 2025 og 2026 ha økt bemanningen med 3,4 årsverk. Dette for å kunne løse nye oppgaver som er tillagt enheten. Det er innenfor flyktninger, habilitering og prosjektstillinger. Ellers innføres det kommunalsjefsledd og familiekoordinator som vil jobbe innenfor psykisk helse barn og unge, som gir økning på bemanning.

Drift og utvikling vil ikke ha noen endringer i bemanning i forhold i 2025, med unntak av innføring av kommunalsjef. Dette tallet inkluderer administrasjon, uteseksjon/vaktmestere og renhold.

Iveland kommune budsjetterer totalt å benytte ca. 145 årsverk i 2025. Antall årsverk kan bli endret i løpet budsjettbehandlingen eller på grunn av driftsbehov i løpet av året. Videre har kommunen 1,1 årsverk til politikk som ikke kommer med i tabellen for administrasjon.

.

Politisk område

Enhetens hovedoppgaver omfatter all politisk virksomhet i kommunen, så som godtgjørelse og lønn til politikere, utgifter i forbindelse med valg, møter og reiser. Enhetens økonomiske ramme inkluderer kommunens utgifter til Agder Kommunerevisjon IKS og Agder Sekretariat (Kontrollutvalgs-sekretariatet). Området består også ved opplæring, kompetanseheving og koordinering av utstyr.

Endring i økonomisk ramme

Ramme 24	Ramme 25	Endring	Endring i %
3 314	3 430	116	3,5

Den økonomiske rammen inkluderer kommunens utgifter til Agder Kommunerevisjon IKS og Agder Sekretariat (Kontrollutvalgssekretariat) og er totalt på kr 1 074 500 i 2025. Møtegodtgjørelse, lønn og kontrollarbeid tar om lag 90% av kostnaden på politisk område.

Godtgjørelsen til politikerne i Iveland er knyttet mot stortingsrepresentantenes lønn. Ordfører får 90% av stortingsrepresentantenes lønn, varaordfører får 10 % av ordførers lønn og kommunestyrerepresentantene får 1% av ordførers lønn.

Rammen økes med lønns og prisvekst, mens kjøp av tjenester er nedjustert noe.

Nye eller endrede tjenester i 2025

Det er ikke planlagt endringer.

Organisasjonsendringer i 2025

Ingen endringer i 2025.

Kompetansebehov og utvikling i 2025

Styrke kompetansen til politikerne innenfor bruken av digitale reiseregninger.

Det kan bli gjennomført politikerprogram i 2024/25.

Kommunedirektørens stab

Enhetens hovedoppgaver internt i organisasjonen er administrasjon, utvikling, oppfølging, politisk sekretariat og HR/støttetjenester til ansatte, enhetene og politikerne. Eksternt skal enheten ha en aktiv rolle innenfor samfunnsutviklingen, næringsutviklingen, prosjekter, eierskap, interkommunalt samarbeid, innovasjon, samarbeid mellom eksterne og kommunen, samt videreføre et godt samarbeid med Statsforvalteren, Fylkeskommunen og kommunesektorens organisasjon (KS).

Staben omfatter tjenestene; kultur, oppvekst, arkiv, HR, servicetorget, økonomienheten og selve kommunedirektøren. Enhetenes oppgaver vil i 2025 i store trekk bli administrert som tidligere samtidig som man jobber med å videreutvikle enheten, tilbudene og tjenesteleveransen.

Endring i økonomisk ramme

Ramme 24	Ramme 25	Endring	Endring i %
26 781	33 015	6 234	23,3

Årsverk 24	Årsverk 25	Andel av driftsutgifter til lønn
10,1	11	37,89 %

Enheten øker budsjettet med ca. 23,3 % fra 2024 til 2025. Økningen er knyttet til større tiltak rundt barnevern, og ny ansatt på post, arkiv, valg og politisk sekretær og kjøp av tjenesteproduksjon som leveres av andre kommuner. Lønnskostnadene øker med ca. 19 % og innbefatter ny stilling på **post, arkiv, valg og politisk sekretær.**, samt lønns- og prisvekst. Mye av budsjettet til enheten går til kjøp av tjenester og medlemskap.

I kommunestyrebehandlingen av budsjett for 2024 fikk Iveland kirke en tilleggsbevilgning på kr 155 000 i forhold til kommunedirektørens forslag. Dette er videreført i budsjett for 2025, og i tillegg er rammen justert med 5 pst. Kommunalt tilskudd til kirken utgjør 1 275 000 i 2025.

Nye eller endrede tjenester i 2025 - Oppfølging av satsningsområdene i 2025

Tiltakene i kommunedirektørens stab er en kombinasjon av nødvendige lovpålagte tiltak og tiltak som vurderes som mest nødvendig. Felles for alle tiltak er at de er i tråd med satsningsområdene i samfunnsdelen, og denne blir brukt som kommunes styringsverktøy.

Figur 1 De fire satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel

Det legges opp til økte kostnader knyttet til ansettelse av **ny medarbeider for post, arkiv, valg og politisk sekretær**. En ny arkivmedarbeider vil sikre effektiv dokumenthåndtering, overholdelse av lovkrav og god informasjonsflyt i organisasjonen. Med en dedikert ansvarlig vil ansatte få rask tilgang til nødvendig informasjon, noe som øker produktiviteten og reduserer risikoen for datatap og brudd

på lovgivning. Dette styrker organisasjonen og gir bedre grunnlag for beslutningstaking og samarbeid på tvers av avdelinger, og blant annet sørger for bedre grunnlag for rapportering av bærekraft som er i tråd med satsningsområdet klima, natur og samfunnssikkerhet.

Regjeringen ønsker en sterkere satsing på digitalisering i offentlig sektor. Kommunedirektøren vil prioritere dette gjennom utvikling av nettbaserte og digitaliserte løsninger som innføring av **digitale info-skjermer, selvbetjening av BUA, Kaukus – Digital håndtering av politiske møter, KF digitale fellestjenester og innføring av Framsikt – Helhetlig virksomhetssystem for kommunen.**

Utgifter til IKT løsninger samt kostnader til innføring av nye digitale løsninger er samlet under rådmannens stab. IKT kostnadene øker noe i 2025 på grunn av kronekursen, lønns- og prisvekst samt systemutvikling. De økte kostnadene knyttet til digitalisering og spesielt innføring av **Framsikt** vil føre til at fremtidig rapportering blir enklere, og dette vil gi en kostnadsbesparing på sikt da dette blir kommunens overordnet verktøy for å effektivisere og forenkle arbeidsprosesser. **Framsikt** skal hjelpe organisasjonen til bedre samhandling, struktur, bærekraft og bedre resultater, samt oppfølging av de 12 målene i samfunnsdelen. Overnevnte tiltak er også i tråd med de to satsningsområdene klima, natur og samfunnssikkerhet, og det å være en attraktiv arbeidsgiver.

Regjeringen ønsker en sterkere satsing på oppvekst, og den nye barnevernsreformen trådte i kraft 01.01.22, og nye barnevernlov kom 01.01.23. Dette innebærer at kommunene må jobbe enda bedre med forebyggende tiltak for familier, barn og unge, og at det interkommunale barnevernet får økte oppgaver.

Iveland kommune får økte kostnader på **barnevern** i 2025, men dette er også i tråd med de to satsningsområdene inkludering og fellesskap, samt Bo og leve hele livet.

Innenfor kultursiden vil man styrke tilbudet til innbyggerne ved **oppgradering av turstier** og sette av midler til friluftslivets år som gjennomføres i 2025. Tiltakene følger opp satsningsområdene inkludering og fellesskap, og bo og leve hele livet.

Organisasjonsendringer i 2025

Organisasjonsmodellen som nevnt tidligere blir endret gjennom innføring av de tre kommunalsjefsområdene; samfunnsutvikling, helse og oppvekst, samt pleie og omsorg. For kommunedirektørens stab vil de konkrete endringene gjelde ansettelse av ny kommunedirektør, samt ny stilling for **post, arkiv, valg og politisk sekretær**.

Kompetansebehov og utvikling i 2025

Det jobbes med å styrke kompetansen innenfor arkiv og personalforvaltning for bedre å kunne sikre dokument-håndteringen, videreutvikle ansattes kompetanse, omstillingsevne, inkluderingsarbeidet samt rekrutteringsarbeidet i hele kommunen.

Den teknologiske utviklingen er i kontinuerlig fremmarsj med nye muligheter og utfordringer innenfor programvare, informasjon mv. I tiden før koronapandemien ble biblioteket i stor grad benyttet ved selvbetjening. Formålsparagrafen til bibliotekene har endret seg til nå å være en møteplass/kulturarena mm.

Kommunens hjemmeside gir organisasjonen gode muligheter for bruk av digitale løsninger internt og mot innbyggere/samarbeidspartnere. For å kunne ivareta og videreutvikle seg innen dette fagområdet må kompetansen og teknologien til enhver

tid være oppdatert, og man ønsker å få gjennomført kompetanseheving slik at man kan bruke dette enda mer aktivt utad.

Som en konsekvens av at IKT-Agder ble kommunens leverandør av IT-tjenester har man skiftet økonomisystemet og HR-systemene ut. Noen flere systemer vil også bli innfasert i årene som kommer. IKT-Agder er en betydelig leverandør av IT-løsninger, og man har fokus på å ta i bruk de nyeste teknologiske løsningene.

Felles lønns- og økonomisystem for alle kommuner som driftes av IKT-Agder skal på sikt gi stordriftsfordeler og gjøre det lettere å bistå hverandre på tvers av kommunegrenser.

Ansattes kompetanse er økonomiavdelingens viktigste ressurs og det vil alltid være behov for løpende ajourhold av kunnskap innenfor kommuneloven med forskrifter, bokføringsloven, arbeidsmiljøloven, ferieloven, KOSTRA-veileder og andre årlige føringer fra regjering og Storting. Enheten må i likhet med hele kommunen jobbe med å styrke den digitale kompetansen.

Personalressurser må disponeres på de områdene hvor vi ser at utviklingen krever det. Dette vil i fremtiden kreve at ansatte oftere får nye oppgaver og må avslutte andre oppgaver.

Rådmannens stab vil i løpet av året styrke arbeidet med internkontrollen og oppfølgingen av avvik med mål om å redusere avvikene. Enheten må i likhet med hele kommunen jobbe med å styrke den digitale kompetansen.

Skolen i Iveland

Enhetens hovedoppgave er å ivareta en forsvarlig grunnskoleopplæring for barn og unge fra 6-16 år. I Iveland får alle barn og unge muligheten til å få utviklet og brukt sine evner og kunnskaper best mulig. De mestrer grunnleggende ferdigheter og er kompetente for videre utdanning og arbeidsliv, og kan som voksne bidra til videreutvikling av Iveland som bygd og kommune.

Endring i økonomisk ramme

Ramme 24	Ramme 25	Endring	Endring i %
30 598	32 954	2 356	7,7

Årsverk 24	Årsverk 25	Andel av driftsutgifter til lønn
33,85	34,85	90 %

I den økonomiske rammen for 2025, er det tatt utgangspunkt i vedtatt ramme for 2024. Det er foreslått å legge en 2-årig prosjektstilling fra 2022-2024 som miljøarbeider inn som fast stilling fra høsten 2025. Ut over dette, vil det alltid være noe usikkerhet rundt ressursbehov, da skoleåret starter i august og ikke følger budsjettår.

Nye eller endrede tjenester i 2025 - Oppfølging av satsningsområdene i 2025

Skolen tilpasser seg stadig nye fagplaner med de muligheter det gir i utvikling i undervisningsmetoder og arbeidsformer. Daglig skoledrift balanseres mellom digitale løsninger, praktisk arbeid og ulike former for kunnskapsformidling og kunnskapslæring.

Ved å gjøre prosjektstillingen som **miljøarbeider** om til fast stilling, kan skolen fortsette med miljøteamet som skal arbeide for et trygt og godt skolemiljø, bidra til økt motivasjon for elevene, forbygge uønsket skolefravær og støtte kontaktlærere og sosiallærer i arbeidet rundt grupper og enkeltelever som trenger å bli sett litt ekstra eller få litt ekstra oppfølging. Miljøarbeideren vil også være et bindeledd mellom skole og fritid, og miljøarbeideren vil være delaktig i drift av ungdomsklubben.

Vill vekst-prosjektet i samarbeid med ABUP og UiA fortsetter også i 2025. Dette er et forsøksprosjekt hvor man ønsker å se på gevinsten av å bruke naturen som arena for elever med nevroutviklingsforstyrrelser og andre elever som vil kunne profitere på friluftsterapi som helsefremmende, forebyggende og bærekraftig metode i skolen.

Ny barnevernsreform fører til at skolen bidrar i langt større grad med forebyggende og avhjelpende tiltak for barn og unge som har behov for det.

Organisasjonsendringer i 2025

Med endringene som skjer i samfunnet, tilpasser Iveland skole seg ved å styrke arbeidet med tilpasset opplæring og spesialundervisning for elevene.

Ny opplæringslov fra 1.august 2024 vil trolig på sikt påvirke skolens ressursbruk noe. For eksempel skal all spesialpedagogisk hjelp nå gis av utdannede pedagoger med kompetanse i faget det skal undervises i/spesialpedagogikk, noe som kan føre til økte utgifter til tilrettelagt individuell opplæring for elevene.

Kompetansebehov og utvikling i 2025

Ved endring av videreutdanningsordningen fra 2025, antas det at det vil bli mindre attraktivt å ta videreutdanning framover. Skolene har i stor grad benyttet UDIRs videreutdanningstilbud, og har de siste årene fått mange lærere med videreutdanning i relevante fag.

Skoleåret 24/25 har skolen 6 ansatte som tar videreutdanning i grunnleggende lese- og skriveopplæring, spesialpedagogikk og engelsk.

Iveland skole fortsetter kompetansehevingsarbeidet (DEKOMP) sammen med og i samarbeid med Vennesla kommune, som en del av et større kompetansemiljø rundt region Kristiansand og UiA.

Skolen startet våren 2024 opp et kompetanseløp om skolemiljøet, gjennom UDIRs læringsmiljøprosjekt. Dette er et 2-årig løp i samarbeid med UH-miljøer, PPT, Statsforvalteren og UDIR.

Barnehagene i Iveland

Enhetens hovedoppgave er å ivareta et forsvarlig og tilfredsstillende pedagogisk barnehagetilbud i Iveland kommune i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vatnestrøm barnehage har også driftsansvar for SFO tilbud. Barnehageåret 2024-2025 er Vatnestrøm barnehage midlertidig stengt.

Endring i økonomisk ramme

Ramme 24	Ramme 25	Endring	Endring i %
21 353	18 169	- 3 184	- 14,9

Årsverk 24	Årsverk 25	Andel av driftsutgifter til lønn
30,2	30,2	93,4 %

Enheten har redusert rammen de siste årene i henhold til nedgang i barnetall, men lønns og prisvekst kommer i tillegg – samtidig som enheten enda har noe overtallighet. Våren 2025 er det ikke overtallighet i barnehagene på grunn av permisjoner.

Det er budsjettet med drift i begge barnehagene fra høsten 2025. Ved eventuelle vedtak om endringer i barnehagestrukturen, søker man å benytte overtalligheten i barnehagene til å prøve ut overgangspedagog og dekke inn andre behov i barnehage eller skole.

Nye eller endrede tjenester i 2025 for barnehagene i Iveland

Vatnestrøm barnehage er midlertidig stengt barnehageåret 2024-2025. Det skal opp til ny politisk vurdering våren 2025.

Organisasjonsendringer i 2025 for barnehagene i Iveland

Begge barnehagene har opplevd lavere søkertall de siste årene. Det er født færre barn i 2020 og 2021 og dette kommer til å prege driften i noen år. Men det var positive fødselstall i 2022 og 2023. Nå i 2024 er det født 11 barn frem til oktober.

Det er kommet noen flyktningfamilier til Iveland i 2024, og dette gir også flere barn i barnehagene.

Den økonomiske utviklingen fremover er styrt av hvor mange barn som søkes inn i barnehagene for at bygg og ansatte blir utnyttet mest mulig effektivt.

På grunn av høye barnetall fra 2012-2019, har barnehagene i Iveland et høyt antall fast ansatte. Dette var også status ved budsjettarbeidet i 2024. Ved eventuelle vedtak om endringer i barnehagestrukturen sees dette opp mot kommunens retningslinjer for nedbemanning og omstilling.

Kompetansebehov og utvikling i 2025

Barnehagene følger revidert strategidokument; «Kompetanse for fremtidens barnehage», og det er fokus på høyere pedagognorm og videreutdanning av barnehagelærere, fagarbeidere og ledelse. Rekomp og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er ordninger som skal være med å oppfylle målene i strategien.

Barnehagene har fått kompetanseheving innenfor CLASS, som er en kvalitets vurdering innenfor omsorgs- og læringsmiljøet til barn i barnehagen. CLASS er et måleverktøy som måler kvaliteten på samspillet mellom den ansatte og barn på gruppenivå.

Barnehagen og skolen er med i læringsmiljøprosjektet, som er en ordning gjennom utdanningsdirektoratet for å sikre et trygt og godt psykososialt miljø for alle barn. Barnehagene og skolen får egne veiledere som følger opp mål og tiltak. Dette prosjektet ser allerede igangsatte satsninger i sammenheng, og bygger videre og styrker allerede etablert kunnskap.

Utvikling av Iveland kommune i økonomiplan 2025-2028

Internkontroll; barnehagene jobber systematisk med internkontroll som ivaretar lovkravene, med spesielt fokus innenfor helse, miljø og sikkerhet (HMS). (mål 12 i kommuneplanen; attraktiv arbeidsgiver)

Tidlig innsats og forebyggende arbeid: Iverksette intensjoner i barnevernsreformen og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis ved å utvikle og jobbe etter en tiltaksvifte på både enhets- og tverrfaglig nivå. (mål 1 i kommuneplanen; redusere utenforskap og mål 4 i kommuneplanen (skape trygge og gode oppvekst vilkår).

Sikre en trygg og god overgang fra barnehage til skole: Jobbe for en trygg og god overgang ved å se på plan for overgang og se på mulig innføring av overgangspedagog som kan sikre en råd tråd fra barnehage til skole (mål 1 i kommuneplanen; redusere utenforskap og mål 4 i kommuneplanen (skape trygge og gode oppvekst vilkår).

Helse og velferd

Enhetens hovedoppgaver er å sørge for gode helse, omsorg - og sosiale tjenester til alle innbyggere som trenger det. Enheten omfatter tjenestene: flyktning tjeneste, fysioterapi, friskliv, folkehelse, ergoterapeut, familiekoordinator, helsestasjon, skolehelsetjeneste, psykisk helse og avhengighet, legekantor, habilitering, ungdomsklubb, SLT, kreftkoordinator og jordmor.

Endring i økonomisk ramme

Ramme 24	Ramme 25	Endring	Endring i %
20 450	29 442	8 992	44 %

Helseavdeling

Årsverk 24	Årsverk 25	Andel av driftsutgifter til lønn
10,6	12	66,68 %

Velferd og sosialtjenester

Årsverk 24	Årsverk 25	Andel av driftsutgifter til lønn
2,9	3,4	52,74 %

Enheten øker budsjettet med 44 % fra 2024 til 2025. Økning er knyttet til videreføring av prosjektstillinger, ny familiekoordinator\ psykisk helse, økning i vernepleierstilling og økning i enhetslederstilling. Det er også en økning i flyktning tjenesten som ikke ble i igangsatt i 2024. Videre er det lagt inn midler til drift i habiliteringstjenesten, fritidsklubb og folkehelse\friskliv.

Nye eller endrede tjenester i 2025

Det er foreslått en ny stilling som familiekoordinator/psykisk helse for å styrke denne tjenesten og kunne møte økte behov hos brukerne. Den vil også kunne møte lovkravet om et psykisk helsetilbud til barn og unge 0-18 år som kommunen ikke har i dag.

I 2024 ble habiliteringstjenesten flyttet over til helse og velferd. Tjenesten har mange sammensatte utfordringer og behov som må dekkes bedre og på en annen måte enn i dag. Det er derfor foreslått en økning i vernepleierkompetanse på 40 %. I tillegg er det lagt inn ett forslag i budsjett for å få til en skyssordning sammen med Setpro. Dette er foreslått som ett prøveprosjekt i 2025 for å se om dette kan hjelpe flere ut i arbeid.

Det er ansatt en flyktningkonsulent i 100 % stilling fra desember 2024. Flyktning tjenesten har vært under endring de siste årene med tanke på organisering og at det er variasjon i antall flykninger som kommer til kommunen. Vi ser ett tydelig behov for god oppfølging for å sørge for god integrering og muligheter for å komme seg fra introduksjonsprogram og videre i arbeidslivet. Iveland kommune har samarbeid med Vennesla hvor introduksjonsprogrammet gjennomføres. Det er inngått en avtale med NAV Midt- Agder, flyktning tjenesten, Vennesla ut året 2025, hvor de overtar Ivelands introduksjonsdeltagere og har programrådgiver stillingen der. Dette vil tilrettelegge for tettere samarbeid med en veletablert flyktning tjeneste i Vennesla. Vennesla kommune har også mer søkelys på å overgangen til arbeid og vil også følge opp Iveland sine innbyggere. Det er foreslått å bruke av flyktning fondet for å styrke innsatsen for å få flyktningene ut i arbeid. Iveland kommune har behov for arbeidskraft og flyktningene ønsker å komme seg ut i arbeid. Ved å bidra økonomisk

vil det være lettere for arbeidsgivere å gi flere jobb og det vil være en avgjørende faktor for språkopplæring, integrering og framtidig arbeid og inntekt.

Iveland kommune har selv overtatt driften av det som tidligere het «Moonlight». Overgangen har gått fint og ungdomsklubben drives av miljøterapeut i kommunen, sammen med ansatte som også jobber på skolen. Det er behov for å gjøre 50 % av denne prosjektstillingen fast.

Organisasjonsendringer i 2025

Enhet for helse og velferd, med alle sine fagområder, har hatt en lederstilling på 30%. Denne stillingen bør økes til 100 %. Enhetene har ansvar for mange tjenester og fagområder. Utfordringene vi møter i hjelpeapparatet er stadig mer komplekse og det er høye krav til kompetanse, utvikling og tverrfaglig samarbeid både internt i kommunen, spesialisthelsetjenesten, nettverk osv.

Kompetansebehov og utvikling i 2025

Enhet for helse og velferd yter tjenester etter flere lovverk. Vi har et stort ansvar for å gi faglig forsvarlige tjenester og levere etter lover, veiledere og forskrifter. Ansattes kompetanse er den viktigste ressurs enhetene har og det vil være behov for at vi holder oss oppdatert på kunnskap innenfor aktuelle lovverk, veiledere og forskrifter, samt aktuell fagkunnskap for hver enkelt tjeneste. Enheten må også jobbe med å styrke den digitale kompetansen, samt styrke kompetansen innenfor arkiv for bedre å kunne sikre godt tverrfaglig samarbeid og dokument-håndteringen.

Vi vil ha fokus på gode tverrfaglig tjenester og bygge en kultur og en tjeneste hvor den enkelte innbygger skal få den hjelpen de trenger og følelsen av å møte hjelpeapparatet gjennom «ei dør».

Pleie og omsorg

Enhet Pleie og omsorg yter nødvendige helse- og omsorgstjenester til personer som bor eller oppholder seg i kommunen. Følgende tjenester er organisert under enheten; praktisk bistand daglige gjøremål, dagaktivitetstilbud, matombringing, trygghetsalarm, avlastning i institusjon, omsorgsstønad, helsetjenester i hjemmet, dag- og nattopphold i institusjon, tidsbegrenset opphold i institusjon, langtidsopphold i institusjon, helsehjelp med tvang, kommunal øyeblikkelig hjelp - døgnopphold, varslings- og lokaliseringsteknologi (GPS), elektronisk medisineringsstøtte, digitalt tilsyn og boliger som kommunen disponerer for helse- og omsorgsformål.

Endring i økonomisk ramme

Ramme 24	Ramme 25	Endring	Endring i %
30 594	30 563	31	0,1

Nye eller endrede tjenester i 2025 - Oppfølging av satsningsområdene i 2025

De nye satsingene i kommuneplanen vil være tett knyttet til helse- og omsorgssektorens arbeid, særlig gjennom fokus på bærekraftig utvikling og tilrettelegging for at innbyggerne skal kunne bo trygt hjemme lengre, samt tilrettelegging for et godt arbeidsmiljø som gjør kommunen til en attraktiv arbeidsgiver.

Organisasjonsendringer 2025

For å møte de demografiske endringene og de økte behovene innen helse- og omsorgstjenester, vil kommunen gjennomføre strategiske organisasjonsendringer. Blant annet opprettes en ny kommunalsjefrolle for Pleie og omsorg for å styrke

ledelseskapasiteten i sektoren. Dette skal sikre bedre planlegging, prioritering og effektiv bruk av ressurser, noe som blir avgjørende i en tid med økende behov og begrenset personell.

Kompetanse og personellutvikling 2025

For å møte utfordringene i helse- og omsorgssektoren legger regjeringens eldrereform, *Bo trygt hjemme*, opp til en mer forebyggende og helsefremmende tilnærming. Reformen har som mål at flere kan bo trygt hjemme lengre, og innebærer økt innsats for en styrket hjemmetjeneste og oppfølging av brukere med komplekse behov.

Samtidig viser prognoser frem mot 2040 at presset på helsepersonell øker, og at det vil bli vanskelig å dekke behovene kun ved økt bemanning. Dette krever en helhetlig innsats på flere områder, som oppsummert i Helsepersonellkomisjonens rapport, *Tid for handling*, der de foreslår tiltak innen seks hovedområder:

1. **Organisering av tjenester:** Effektiv bruk av ressurser gjennom bedre organisering.
2. **Oppgavedeling:** Overføring av oppgaver til ulike yrkesgrupper for bedre ressursutnyttelse.
3. **Arbeidsforhold og arbeidstid:** Fleksible løsninger for å tiltrekke og beholde personell.
4. **Utdanning og kompetanseutvikling:** Måltrettet kompetanseutvikling for å håndtere fremtidens behov.
5. **Prioritering og effektivisering:** Fokus på kritiske tjenester og reduksjon av mindre viktige oppgaver.
6. **Digitalisering og teknologisk utvikling:** Bruk av teknologi for å avlaste ansatte og forbedre tjenester.

Kompetanseløft 2025 er en nasjonal satsing for å sikre kompetent bemanning i helse- og omsorgstjenestene. Med fire strategiske fokusområder og 60 tiltak, skal planen bidra til:

- rekruttering, utvikling og stabilisering av personell
- styrket brukermedvirkning og samarbeid på tvers av fagområder
- posisjonering av kommunesektoren som en arena for fagutvikling og forskning
- fokus på ledelse, samhandling og planlegging

I 2025 vil arbeidet særlig konsentrere seg om å sikre riktig kompetanse til riktig oppgave gjennom økt oppgavedeling og effektiv organisering. Dette vil være avgjørende for å møte sektorens utfordringer på en bærekraftig måte, samtidig som kommunen fremmer de mål som er definert i kommuneplanens satsingsområder.

Kommunedirektøren ble gitt i oppdrag å utrede behovet for nattevaktstjeneste i hjemmesykepleien i 2024. Dette må sees i sammenheng med videre fokus på oppgavedeling. Det har gjennom 2024 vært fokus på hver enkelt sak har blitt nøye vurdert for å finne de mest hensiktsmessige løsningene for brukerne, med tanke på både trygghet og ressursbruk, og om man i noen tilfeller kunne unngått å tildele langtidsopphold om man hadde nattjenestene ute i kommunen.

I stedet for å umiddelbart etablere nattevakter sju dager i uken, ønsker kommunen å utforske ulike alternativer som kan ivareta behovet på en bærekraftig måte, i en overgang. Blant annet vil det vurderes ordninger med bakvakt eller beredskap, hvor nattevakter kan tilkalles ved behov. Dette kan være en kostnadseffektiv løsning som samtidig gir nødvendig trygghet, uten at ressurser bindes opp i faste nattevakter alle netter. Arbeidstakernes rettigheter og arbeidsmiljø må også sikres.

Dette fleksible opplegget vil bidra til at kommunen i løpet av året får et solid beslutningsgrunnlag, basert på praktiske erfaringer og konkrete behov i ulike situasjoner. Dersom det viser seg at behovet for nattevakt er gjennomgående og vedvarende, kan det deretter være aktuelt å innføre en fast nattevaktordning som sikrer kontinuerlig oppfølging sju dager i uken. Hensikten med videre utredning er altså å finne balansen mellom gode helsetjenester og bærekraftig ressursbruk, slik at tjenestene kan tilpasses faktiske behov på best mulig måte.

Drift og utvikling

Enhetens hovedoppgave er forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygninger, veger, vannverk, avløpsanlegg, park- og idrettsanlegg. I tillegg har enheten ansvar for prosjektledelse, samfunnsutvikling, kart og oppmåling, renovasjon, eiendomsskatt, næringsfond, landbruk, geologi, miljø/klima, fiberutbygging, samfunnssikkerhet og beredskap. Enheten har også tjenesteytingsavtale med Iveland sokneråd.

Endring i økonomisk ramme

Ramme 24	Ramme 25	Endring	Endring i %
26 305	31 943	5 638	21,4

Årsverk 24	Årsverk 25	Andel av driftsutgifter til lønn
16,4	17,4	32 %

Hovedgrunn til økning av nettorammen følgende driftstiltak, samt generell lønns og prisstigning. Det legges også opp til en ny stilling under drift og utvikling

Tiltak	Budsjett
Bredbåndsutbygging, KS-sak 103/23 (budsjett 2024) (051)	1 000 000
Frøyså fotballbane, renovering av gressmatte og tartandekke (004)	300 000
Innvendig renovering Bakkane 27 (002)	100 000
Oppussing kjøkken kommunehuset (052)	300 000
Reguleringsplan for gang og sykkelveg (032)	100 000
Økning drift av Setesdal Brannvesen IKS (037)	1 500 000

Nye eller endrede tjenester i 2025

Enheten er veldig presset ressursmessig etter å ha redusert med 2,5 stillinger siden 2017, samtidig som kravet til kvalitet på tjenestene er høy. Enheten er tilført en ny stilling i 2024 på uteseksjonen. I særdeleshet var det nødvendig for å levere vann i høy kvalitet og å sikre fremkommelighet både på private og kommunale veier. Arbeidet med rehabilitering av vann- og avløpsanlegg vil få økt fokus fremover. Kravene til private avløpsanlegg må skjerpes de neste årene i tråd med krav fra staten.

Drift og utvikling fortsetter med prosjektledelse/byggeledelse av investeringsprosjektene som det legges opp til i økonomiplanperioden, dette for å sikre god kompetanse på egne folk og for å spare penger på innleide konsulenter. Det vil fortsatt arbeides med å få opp byggeaktiviteten i kommunen gjennom tilrettelegging for utvikling av boligområder både kommunale og i samarbeid med private utbyggere.

Organisasjonsendringer i 2025

Enheten arbeider kontinuerlig med effektivisering og nødvendige prioriteringer av ressurser for å kunne holde seg innenfor driftsrammen. Det innføres gradvis moderne tekniske løsninger for overvåking og fjernstyring av vann- og avløpsanleggene. Det gjennomføres i 2025 en intern gjennomgang av organiseringen for å sikre mest mulig effektiv og robust drift både i administrasjon og uteseksjon etter at omorganisering med et kommunalsjefs ledd er gjennomført. Det blir da vurdert om det er nødvendig å gjøre ressursmessige grep for å sikre mindre sårbarhet i organisasjonen for dette tjenesteområdet i fremtiden.

Kompetansebehov og utvikling i 2025

Det pågår et kompetanseløft innen de ulike forvaltningsoppgavene etter fornyelse av administrasjonen. I tillegg vil det framover bli prioritert kurs og kompetanseheving innen vann og avløp både i uteseksjon og administrasjon. Ny teknologi krever oppdatert kompetanse for å bidra til god kostnadseffektivitet.

Enheten arbeider aktivt for å beholde kvalifisert fagpersonell ved å videreutvikle et trivelig og godt arbeidsmiljø. Enheten prioriterer utstrakt teamarbeid, hvor hver enkelt medarbeiders kompetanse søkes utnyttet maksimalt. Dette er en nøkkel til å gjøre enheten i stand til å påta seg gjennomføring av investerings- og driftsprosjektene i økonomiplanperioden.

Prioriterte tiltak for å nå målene i kommuneplanen		
Tiltak	Søkes gjennomført i 2025	Planlegges for 2025-2028
Organisatorisk	Videreutvikle enheten gjennom bla. kompetanseutvikling, tilrettelegging for godt arbeidsmiljø og praktisere god livsfasepolitikk.	Beholde og rekruttere tilstrekkelig kompetanse for å kunne gjennomføre lovpålagte og politisk prioriterte arbeidsoppgaver.
Økonomiske	Opprettholde en forsvarlig ramme for forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens eiendommer.	Prioritere lovpålagte og politisk vedtatte oppgaver.
Tjeneste-produksjon	Ivareta og utvikle enhetens oppgaver til beste for kommunens innbyggere. Videre arbeid med kommuneplanens samfunnsdel.	Arbeid med gode trivsels- og tilretteleggingstiltak som vil føre til økt befolkningsvekst. Gjennomføre planarbeid i henhold til vedtatte planstrategi.